

НАРЕДБА за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия

Приета с ПМС № 93 от 4.05.2004 г., обн., ДВ, бр. 41 от 18.05.2004 г., изм., ДВ, бр. 78 от 30.09.2005 г., в сила от 1.10.2005 г.

Глава първа

ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С наредбата се определя редът за:

1. издаване на лицензии и разрешения на физически и на юридически лица за извършване на дейности, за които съгласно Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) се предвижда издаване на лицензия или разрешение;
2. изменяне, подновяване, прекратяване и отнемане на издадени лицензии и разрешения;
3. осъществяване на контрол по изпълнението на условията на издадените лицензии и разрешения;
4. водене на публичните регистри за издадените лицензии, разрешения и удостоверения за правоспособност.

Чл. 2. Редът за издаване, изменяне, подновяване, прекратяване и отнемане на лицензии за специализирано обучение и за издаване, прекратяване и отнемане на удостоверения за правоспособност по глава трета, раздел VII от ЗБИЯЕ се определя с отделна наредба.

Чл. 3. (1) Лицензиите и разрешенията се издават, изменят, подновяват, прекратяват и отнемат от председателя на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) в съответствие с принципите и при условията, определени от ЗБИЯЕ.

(2) Заявителят отговаря на условията за издаване на лицензия или разрешение по ал. 1, когато:

1. е представил всички необходими документи;
2. е спазил указанията на председателя на АЯР за допълнително представяне на документи;
3. е изпълнил всички условия по предходни лицензии, разрешения и други актове, издадени по реда на ЗБИЯЕ, ако те са във връзка с издаването на исканата лицензия или разрешение;
4. прегледът и оценката на представените от заявителя документи потвърждават

съответствието с изискванията на ЗБИЯЕ, на тази наредба, както и на останалите наредби по прилагането на ЗБИЯЕ;

5. са му издадени от други административни органи необходимите лицензии, разрешения и други административни актове, определени от ЗБИЯЕ като условие за издаване на лицензията или разрешението.

(3) Алинея 2 се прилага съответно и при изменяне и подновяване на лицензии и разрешения.

Раздел II

Производство по издаване на лицензии и разрешения

Чл. 4. (1) За издаване на лицензия или разрешение заявителя подава до председателя на АЯР писмено заявление, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. вида на исканата лицензия или разрешение и общо описание на дейността, която ще се извършва;
3. срока, за който се иска лицензията или разрешението;
4. общо описание на основните характеристики на обекта, в който ще се извършва дейността, и неговото местонахождение, ако се предвижда експлоатация на такъв обект;
5. данни за административните актове, свързани със заявената дейност, които са издадени от други държавни органи;
6. списък на приложените към заявлението документи.

(2) Заявлението се подписва:

1. от физическото лице - заявител;
2. от лицето, което има представителна власт съгласно актуалната съдебна регистрация, когато заявителят е юридическо лице или едноличен търговец.

(3) Заявлението може да бъде подписано от упълномощено лице, ако упълномощаването е извършено писмено с нотариална заверка на подписа. Документите относно упълномощаването се прилагат към заявлението.

Чл. 5. (1) В зависимост от вида на осъществяваната дейност към заявлението за издаване на лицензия или разрешение трябва да бъдат приложени всички документи или съответстващите на осъществяваната дейност документи по глави втора, трета и четвърта от наредбата, както и документ за платена такса за разглеждане на заявлението, когато такава се дължи.

(2) Заявлението за издаване на лицензия или разрешение и документите, които се прилагат към него, се представят на български език.

(3) Официални документи на чужд език се представят заедно с легализиран превод на

български език. Други документи на чужд език се представят заедно с превод на български език, извършен от заклет преводач.

(4) Документите, които се изискват по наредбата, се представят в оригинал или се представя заверено копие.

(5) Документите се представят на хартиен и на електронен носител, с изключение на издадените от компетентните държавни органи официални документи, които се представят на хартиен носител.

(6) Документи, които се изискват съгласно наредбата и са приложени от заявителя по предходни заявления, по които са издадени разрешения или лицензии, могат да не се прилагат към заявлението, ако данните и обстоятелствата, които удостоверяват, са непроменени. Тези документи се описват в заявлението, като се посочват регистрационните номера на съответните лицензии и разрешения.

(7) Когато определени обстоятелства са удостоверени от друг орган и са вписани в публичен регистър в Република България, заявителят не е длъжен да ги доказва чрез представяне на документи по ал. 1, ако представи писмена декларация.

Чл. 6. (1) Формалната редовност на заявлението и на приложените към него документи се проверява в 14-дневен срок от постъпването в деловодството на АЯР, а при заявление за издаване на лицензия или разрешение за ядрено съоръжение - в 45-дневен срок.

(2) Ако заявлението не отговаря на изискванията по чл. 4 и 5, на заявителя писмено се указва да отстрани в 14-дневен срок допуснатите нередовности.

(3) Ако заявителят не отстрани допуснатите нередовности в срока по ал. 2, председателят на АЯР отказва да издаде лицензията или разрешението с мотивирана заповед.

Чл. 7. (1) Председателят на АЯР може да проверява заявените данни и обстоятелства служебно, като компетентните държавни и общински органи и администрации и заявителите са длъжни да оказват необходимото съдействие.

(2) Във връзка с издаването на лицензиите и разрешенията председателят на АЯР може да иска становища от компетентните държавни и общински органи.

Чл. 8. (1) В съответствие с Устройствения правилник на Агенцията за ядрено регулиране, приет с Постановление № 199 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 86 от 2002 г.), председателят на АЯР възлага на административните звена на АЯР да извършат преглед на заявлението и на приложените към него документи и оценка на обстоятелствата, съдържащи се в тях, включително чрез проверка на място, за установяване на съответствието с изискванията на чл. 3.

(2) Във връзка с издаването на лицензии и разрешения председателят на АЯР може да възлага на Консултативния съвет по въпросите на ядрената безопасност и на Консултативния съвет по въпросите на радиационната защита да дадат становища по научните аспекти на

ядрената безопасност и радиационната защита.

(3) При необходимост председателят на АЯР възлага на външни организации или специалисти да извършат проучвания, изследвания и експертизи, свързани с ядрената безопасност и радиационната защита.

(4) В съответствие с резултатите от дейностите по ал. 1 - 3 председателят на АЯР може да укаже на заявителя в подходящ срок, но не по-дълъг от 3 месеца, да допълни представените документи, допълнително да представи документи или допълнително да извърши проучвания, както и други действия с цел установяване на съответствие с изискванията на чл. 3. При неизпълнение на указанията се прилага чл. 6, ал. 3.

(5) Срокът за издаване на лицензията или разрешението започва да тече от получаване на заявлението по чл. 4, ал. 1, съответно от датата на изпълнение на указанията, дадени по реда на чл. 6, ал. 2 и по реда на ал. 4.

Чл. 9. (1) Председателят на АЯР издава лицензията или разрешението, ако са налице изискванията на чл. 3, или с мотивирана заповед отказва издаването на исканата лицензия или разрешение.

(2) В случаите, когато въз основа на издадено разрешение се налага служебно изменение на условията на лицензията, председателят на АЯР изменя лицензията по реда на раздел IV.

(3) Лицензиите, разрешенията и заповедите по ал. 1 се издават в сроковете по чл. 18, ал. 1 и 2 ЗБИЯЕ. Останалите заповеди по наредбата се издават в предвидените с наредбата срокове.

Чл. 10. (1) Лицензиите за експлоатация на ядрено съоръжение се издават за срок до 10 години, а лицензиите за дейности с източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ) - за срок до 5 години.

(2) Разрешенията се издават за срок, определен съобразно вида на извършваната дейност.

Чл. 11. (1) Издадените лицензии, разрешения и заповеди за отказ за издаване на лицензии и разрешения се връчват на заявителя, на негов законен или изрично упълномощен представител или се изпращат по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка, в която се отбелязват видът и регистрационният номер на издадения акт.

(2) Лицензията или разрешението се връчва или изпраща на заявителя по реда на ал. 1 след представяне на копие от документа за платена първоначална лицензионна такса, съответно на такса за издаване на разрешение, в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ, одобрена с Постановление № 206 на Министерския съвет от 2003 г. (ДВ, бр. 85 от 2003 г.).

(3) Когато за извършване на една и съща промяна се налага издаване на повече от едно

разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ, такса се дължи само за издаване на първото разрешение. Не се дължи такса за:

1. служебно изменение на лицензията в рамките на издадено разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ;
2. изменения на лицензии или разрешения в изпълнение на условия, поставени в същите или в други лицензии или разрешения, издадени от председателя на АЯР на същия заявител.

Раздел III

Обхват и съдържание на лицензиите и разрешенията

Чл. 12. (1) Председателят на АЯР издава лицензия или разрешение за всяка от дейностите, предвидени в чл. 15, ал. 3 и 4 ЗБИЯЕ.

(2) За всеки енергиен блок и за всяко друго ядрено съоръжение на площадката на ядрена централа се издават отделна лицензия за експлоатация и отделни разрешения, когато те са свързани със съответния енергиен блок или ядрено съоръжение.

(3) Разрешенията за въвеждане в експлоатация на ядрено съоръжение и за извеждане от експлоатация на ядрено съоръжение могат да бъдат издавани за отделни етапи от дейността. В условията на издаденото за съответния етап разрешение могат да се определят или да се уточняват документите, необходими за издаване на разрешение за последващ етап или етапи от дейността.

(4) В случаите, когато едно лице извършва дейности в няколко обекта, за които се предвижда издаване на едни и същи по вид лицензии и разрешения, за тези дейности може да се издаде обща лицензия или разрешение.

(5) Освен в случаите, предвидени в наредбата, за едно и също ядрено съоръжение или обект с източник на йонизиращи лъчения, за които в процеса на разрешителния режим по ЗБИЯЕ се изисква последователно издаване на няколко разрешения и лицензии, последващите актове се издават на титуляря на първото издадено разрешение или лицензия.

Чл. 13. (1) Лицензията и разрешението съдържат:

1. наименованието на държавния орган, който издава акта;
2. вида на съответната лицензия или разрешение;
3. регистрационния номер на лицензията или разрешението;
4. правните основания за издаването на акта;
5. собственото, бащиното и фамилното име, единния граждански номер, постоянния и настоящия адрес в Република България на лицензианта, съответно на титуляря на разрешението - физическо лице; наименованието, седалището, адреса на управление, съдебната регистрация, БУЛСТАТ и данъчния номер на лицензианта, съответно на титуляря

на разрешението - юридическо лице;

6. дейността, за която се издава лицензията или разрешението;

7. обекта, за който се издава лицензията или разрешението, ако се предвижда осъществяването на дейност в такъв обект;

8. срока на лицензията или разрешението;

9. общите и специалните условия, които определят правата и задълженията на лицензианта или на титуляря на разрешението.

(2) Общите условия на лицензията или разрешението се определят в съответствие с вида на дейността и могат да обхващат:

1. подробно описание на дейностите, за които се издава лицензията или разрешението;

2. подробно описание на обекта, за който се издава лицензията или разрешението, ако се предвижда осъществяването на дейност в такъв обект;

3. основни изисквания за осъществяване на дейността;

4. задължения, свързани с поддържането на финансови и материални ресурси;

5. изисквания, свързани с персонала;

6. изисквания, свързани с радиационната защита;

7. изисквания, свързани с осигуряване на качеството;

8. изисквания, свързани с осигуряване на аварийната готовност;

9. задължения, свързани с уведомяването при отклонения от нормалната експлоатация и при аварии;

10. задължения, свързани с отчитането и контрола на ядрения материал и радиоактивните отпадъци (РАО);

11. задължения, свързани с управлението на отработеното гориво и РАО;

12. задължения, свързани с прилагането на гаранциите за неразпространение на ядреното оръжие;

13. задължения, свързани с осигуряване на физическата защита;

14. задължения, свързани с удостоверяване изпълнението на условията на лицензията или разрешението;

15. задължения, свързани с осъществяването на контрол по изпълнението на лицензията или разрешението;

16. задължения, свързани с преустановяването на дейността.

(3) Специалните условия на лицензията или разрешението могат да обхващат:

1. изисквания, свързани с организацията на дейността на лицензианта или титуляря на разрешение при възлагане на външни организации извършването на дейности от значение за ядрената безопасност, радиационната защита, аварийната готовност и физическата защита, както и изисквания, свързани с осигуряването на възможност за осъществяване на контрол

върху изпълнението на тези дейности;

2. изисквания, свързани със съхраняването на документи;

3. изисквания, свързани с предоставянето на периодична информация за изпълнение на дейностите по лицензията или разрешението;

4. изисквания, свързани с осъществяването на следващи етапи от дейността в случаите, когато разрешението е издадено за отделни етапи от дейността;

5. изисквания, свързани с изпълнението на задълженията на лицензианта или на титуляря на разрешение по чл. 16 от ЗБИЯЕ;

6. изисквания, свързани с обществения ред и с националната сигурност;

7. други условия, свързани със започването или с осъществяването на дейността.

(4) Лицензиите и разрешенията могат да съдържат приложения.

(5) В приложение към лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение задължително се включва списък на вътрешните правила за осъществяване дейността на лицензианта, като инструкции, програми, технологични регламенти и други, чието съществено изменение оказва влияние върху ядрената безопасност, радиационната защита, физическата защита или аварийната готовност на съоръжението и поради това е основание за издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ.

(6) Преди да направи изменения в документите, включени в приложението по ал. 5, лицензиантът уведомява председателя на АЯР за съдържанието на предвижданите изменения. Председателят на АЯР се произнася писмено в 30-дневен срок относно необходимостта измененията да бъдат извършени след издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ. Непроизнасянето в този срок се счита за мълчаливо съгласие за извършване на измененията.

Чл. 14. (1) Когато са налице основания за изменение на лицензията или разрешението при условията на чл. 21, ал. 1 ЗБИЯЕ, лицензиантът или титулярят на разрешение е длъжен в едномесечен срок да уведоми председателя на АЯР за настъпването на обстоятелствата, които налагат изменение на лицензията или разрешението, и да поиска съответното изменение.

(2) Търговско дружество - титуляр на разрешение по чл. 33, ал. 1 ЗБИЯЕ или на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение, което възнамерява да извърши преобразуване чрез вливане, сливане, разделяне или отделяне, както и намаляване или увеличаване на капитала, е длъжно предварително да уведоми за това председателя на АЯР и да представи оценка за значението на тези действия за ядрената безопасност и радиационната защита с оглед последващото прилагане на чл. 21, ал. 1 ЗБИЯЕ.

(3) В случаите по ал. 2 председателят на АЯР в 30-дневен срок от уведомяването изразява становище за наличието на обстоятелства от съществено значение за ядрената

безопасност и радиационната защита, както и за обстоятелства, които предполагат прекратяване или изменение на лицензията или разрешението.

(4) Извън случаите, когато изменението на заявените по реда на наредбата данни и обстоятелства е основание за издаване на разрешение или за изменение на издадените лицензия или разрешение, заявителите, лицензиантите и титулярите на разрешения са длъжни да уведомяват председателя на АЯР за изменението на заявените данни и обстоятелства в 7-дневен срок от възникването им.

Чл. 15. Издадените по реда на наредбата лицензии и разрешения влизат в сила след издаването на всички предвидени от закона лицензии, разрешения или други административни актове, необходими за извършването на съответната дейност.

Раздел IV

Изменение на лицензия или разрешение

Чл. 16. (1) Издадена лицензия или разрешение се изменя от председателя на АЯР по искане на лицензианта или на титуляря на разрешение или служебно.

(2) По отношение на допълването на издадена лицензия или разрешение се прилагат правилата относно изменение на лицензиите и разрешенията.

Чл. 17. (1) Лицензията за експлоатация на ядрено съоръжение се изменя служебно, когато издаването на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ налага изменение на условията на лицензията.

(2) Председателят на АЯР уведомява писмено лицензианта за откриването на производството за служебно изменение на лицензията по ал. 1. Лицензиантът може в 14-дневен срок да изрази писмено становище по основанията за изменение на лицензията.

(3) Разрешение по ал. 1 не може да бъде издадено преди изтичането на срока по ал. 2.

(4) Лицензията се изменя с разрешението по ал. 1, като се привежда в съответствие с предвидените в него условия. В разрешението задължително се посочва кои условия на лицензията се изменят и новото им съдържание.

(5) При наличие на несъответствие между условията на издаденото разрешение по ал. 1 и извършените с него изменения на лицензията се прилагат условията на разрешението.

(6) Разпоредбите на ал. 1 - 5 се прилагат съответно и при изменение на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ.

Чл. 18. (1) Лицензия или разрешение се изменят по искане на лицензианта или на титуляря на разрешение със заповед на председателя на АЯР в случаите по чл. 21, ал. 1 ЗБИЯЕ.

(2) Лицензиантът или титулярят на разрешение е длъжен в едномесечен срок от настъпване на обстоятелствата, налагащи изменение на лицензията или разрешението, да

поиска изменението със заявление, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията или разрешението;
3. обосновка за исканото изменение;
4. предложение за изменение.

(3) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. документи, които установяват обстоятелствата, свързани с исканото изменение;
2. документ за внесена такса, когато такава се дължи.

Чл. 19. (1) Председателят на АЯР се произнася по заявлението за изменение на лицензия в срокове, както следва:

1. в 6-месечен срок - относно изменението на лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 1 ЗБИЯЕ;
2. в едномесечен срок - относно изменението на лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 2 - 6 ЗБИЯЕ.

(2) Председателят на АЯР се произнася по заявлението за изменение на разрешение в срокове, както следва:

1. в 6-месечен срок - относно изменението на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 6 ЗБИЯЕ;
2. в 3-месечен срок - относно изменението на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 1 - 4 и 14 ЗБИЯЕ;
3. в едномесечен срок - в останалите случаи.

Чл. 20. (1) Ако в определения срок по чл. 21, ал. 2 ЗБИЯЕ лицензиантът или титулярят на разрешение не поиска изменение на лицензията или разрешението, председателят на АЯР го уведомява писмено за наличието на обстоятелствата, налагащи изменението, като го предупреждава за последиците съгласно чл. 23, ал. 2 ЗБИЯЕ при неподаване на заявлението.

(2) Ако в 14-дневен срок от уведомяването по ал. 1 лицензиантът или титулярят на разрешение не поиска изменение, председателят на АЯР може да отнеме лицензията или разрешението в съответствие с изискванията на раздел VII.

Чл. 21. По въпросите, които изрично не са уредени в този раздел, се прилагат съответно разпоредбите на раздел II.

Раздел V

Подновяване на лицензия или разрешение

Чл. 22. Лицензиите и разрешенията се подновяват по реда на този раздел по искане на лицензианта, съответно на титуляря на разрешение. Подновяването може да обхваща:

1. продължаване на срока;
2. продължаване на срока заедно с изменение на условията за осъществяване на дейността.

Чл. 23. (1) За подновяване на лицензията или разрешението заявителя подава заявление, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията или разрешението;
3. искане за подновяване на лицензията или разрешението;
4. предложение за изменение на срока, а в случаите по чл. 22, т. 2 - и обосновано предложение за изменение на условията на лицензията.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага обосновка на новия срок, а в случаите на подновяване на лицензия се прилагат и:

1. актуализиран отчет за оценка на безопасността на ядреното съоръжение или на обекта с източник на йонизиращи лъчения, в който са отчетени:

- а) действащите нормативни изисквания;
- б) действителното състояние на ядреното съоръжение или на обекта с ИЙЛ;
- в) предвидения експлоатационен срок;
- г) съвременните аналитични методи, собствения и международния експлоатационен опит и най-новите постижения на науката и техниката;

2. документ за платена такса за разглеждане на заявлението в съответствие с глава четвърта от Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

Чл. 24. (1) Заявлението за подновяване на лицензията се подава в следните срокове:

1. за лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 1 ЗБИЯЕ - не по-рано от 18 месеца и не по-късно от 12 месеца преди изтичането на срока на действащата лицензия;

2. за лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 2 - 6 ЗБИЯЕ - не по-рано от 3 месеца и не по-късно от 2 месеца преди изтичането на срока на действащата лицензия.

(2) Заявлението за подновяване на разрешение се подава не по-късно от 30 дни преди изтичането на определения в него срок.

(3) В случаите, когато заявлението е подадено в сроковете по ал. 1 и 2, до издаването на новата лицензия или разрешение заявителя осъществява дейността при условията на лицензията или разрешението, чието подновяване е поискал.

(4) Алинея 3 се прилага и когато сроковете по ал. 1 и 2 не могат да бъдат спазени по обективни причини.

(5) При неспазване на сроковете по ал. 1 и 2, както и когато не са налице обективни причини по ал. 4 се прилагат разпоредбите за издаване на лицензия или разрешение по раздел II.

Чл. 25. (1) Председателят на АЯР се произнася по заявление за подновяване на лицензия в сроковете по чл. 18, ал. 1 ЗБИЯЕ.

(2) Председателят на АЯР се произнася по:

1. заявление за подновяване на разрешение по чл. 22, т. 1 - в 20-дневен срок от подаването;

2. заявление за подновяване на разрешение по чл. 22, т. 2 - в сроковете по чл. 18, ал. 2 ЗБИЯЕ.

Чл. 26. (1) При разглеждане на заявлението за подновяване на лицензията или разрешението председателят на АЯР преценява съответствието с изискванията на чл. 3. По разглеждането на заявление за подновяване на лицензия председателят на АЯР преценява и изпълнението на условията на първоначалната лицензия.

(2) Въз основа на преценката по ал. 1 председателят на АЯР подновява лицензията или разрешението, като ги преиздава със съдържанието, определено съгласно чл. 13.

(3) Лицензията се подновява за поискания срок, но не по-дълъг от сроковете по чл. 35, ал. 3 и чл. 58, ал. 3 ЗБИЯЕ.

(4) Разрешенията се подновяват за срок не по-дълъг от срока на първоначалното разрешение.

Чл. 27. По въпросите, които изрично не са уредени в този раздел, се прилагат съответно разпоредбите на раздел II.

Раздел VI

Прекратяване на лицензия или разрешение

Чл. 28. (1) Лицензията или разрешението се прекратяват:

1. с изтичането на срока, ако не е подадено заявление за подновяване при условията на раздел V;

2. преди изтичането на срока на издадено разрешение - с изпълнението на дейността, за която е издадено разрешението;

3. при подадено от лицензианта или титуляря на разрешение заявление за прекратяване на лицензията или разрешението, включително когато възникне поне едно от условията по чл. 56, ал. 2 и 3 ЗБИЯЕ;

4. поради отнемане на лицензията или разрешението;

5. при прекратяване на юридическото лице - лицензиант или титуляр на разрешение;

6. при смърт на физическо лице - лицензиант или титуляр на разрешение;

7. при прекратяване на лицензията за производство на електрическа и/или топлинна енергия - в случаите по чл. 47, ал. 1 ЗБИЯЕ.

(2) В случаите по ал. 1, т. 2 титулярят на разрешение е длъжен да уведоми писмено председателя на АЯР за изпълнението на дейността. Уведомяването може да бъде направено и заедно със заявлението за издаване на лицензия или разрешение за последващ етап от дейността.

(3) Председателят на АЯР прекратява лицензията или разрешението със заповед освен в случаите по ал. 1, т. 1, 5 - 7, когато лицензията или разрешението се прекратяват автоматично.

(4) Лицензията или разрешението се смятат за прекратени от датата на настъпване на събитието, с изключение на случаите по ал. 1, т. 2 - 4, когато прекратяването настъпва от датата на влизане в сила на издадената от председателя на АЯР заповед.

(5) При прекратяване на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение за производство на електрическа и/или топлинна енергия на някое от основанията по ал. 1, т. 1, 3 - 5 председателят на АЯР служебно уведомява за това Държавната комисия за енергийно регулиране.

Чл. 29. Заявлението за прекратяване на лицензия или разрешение по чл. 28, ал. 1, т. 2 и 3 съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията или разрешението;
3. предприетите и необходимите мерки за осигуряване на ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита.

Чл. 30. (1) По подадено заявление по чл. 29 председателят на АЯР:

1. издава заповед за прекратяване на лицензията или разрешението;
2. мотивирано отказва да прекрати лицензията или разрешението, ако не са извършени необходимите предварителни действия за осигуряване на ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 78, от 2005 г.) Във връзка с прекратяването на лицензията или разрешението председателят на АЯР може да иска становища от Държавната комисия за енергийно регулиране, от министъра на икономиката и енергетиката, министъра на отбраната, министъра на вътрешните работи, министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството и от министъра на здравеопазването.

(3) Председателят на АЯР се произнася по подадено заявление за прекратяване на лицензията или разрешението в следните срокове:

1. в двумесечен срок от подаване на заявление за прекратяване на лицензия, а когато се иска прекратяване на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение - в 9-месечен срок;
2. в едномесечен срок от подаване на заявление за прекратяване на разрешение.

Раздел VII

Отнемане на лицензия или разрешение

Чл. 31. Лицензията или разрешението се отнема в случаите по чл. 23, ал. 1, т. 1, букви

"а" и "б" и т. 2 - 4 ЗБИЯЕ, както и когато при осъществяване на контролната дейност се установи, че лицензиантът нарушава забраните по чл. 17 ЗБИЯЕ.

Чл. 32. (1) При установяване наличието на основанията за отнемане на лицензията или разрешението по чл. 31 председателят на АЯР е длъжен да предупреди писмено лицензианта или титуляря на разрешение за направените констатации и да даде подходящ срок за привеждане на дейността в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия или разрешение.

(2) В срока по ал. 1 лицензиантът или титулярят на разрешение може да представи обяснения и възражения по направените констатации, както и да поиска удължаване на дадения срок.

(3) Когато в резултат на постъпилите обяснения и възражения се установи, че първоначално определеният срок за привеждане на дейността в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия или разрешение е недостатъчен или ако са налице други обективни причини, председателят на АЯР може да удължи този срок, за което уведомява лицензианта или титуляря на разрешение по реда на ал. 1.

Чл. 33. (1) Ако лицензиантът или титулярят на разрешение не приведе дейността си в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия или разрешение в определения срок и след преценка на обстоятелствата и дадените обяснения и възражения, председателят на АЯР отнема издадената лицензия или разрешение със заповед.

(2) Заповедта за отнемане на лицензия или разрешение съдържа:

1. правното основание за издаването на заповедта;
2. фактическите основания за издаване на заповедта, освен ако лицензията или разрешението се отнемат на основание чл. 23, ал. 1, т. 4 ЗБИЯЕ;
3. становище по обясненията на лицензианта или на титуляря на разрешение, освен ако лицензията или разрешението се отнема на основание чл. 23, ал. 1, т. 4 ЗБИЯЕ;
4. срок не по-дълъг от една година, в който лицето не може да кандидатства за издаване на нова лицензия за същата дейност.

(3) Заповедта по ал. 1 се връчва на лицензианта или на титуляря на разрешение, съответно на лицето, което има право да го представлява.

Глава втора

ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ДЕЙНОСТИ В ЯДРЕНИ СЪОРЪЖЕНИЯ И ЗА СДЕЛКИ С ЯДРЕНИ СЪОРЪЖЕНИЯ И С ЯДРЕН МАТЕРИАЛ

Раздел I

Основни положения

Чл. 34. (1) По реда на тази глава се издават лицензиите и разрешенията по чл. 15, ал. 3,

т. 1 и ал. 4, т. 1 - 6, 14 и 15 ЗБИЯЕ.

(2) Разрешенията по чл. 15, ал. 4, т. 1 - 4 ЗБИЯЕ се издават, преди да е издадена лицензия за експлоатация на ядреното съоръжение.

(3) Освен в предвидените в наредбата случаи заявление за издаване на разрешение за проектиране по чл. 15, ал. 4, т. 2 от ЗБИЯЕ се подава, след като е издадена заповедта за одобряване на избраната площадка.

(4) Освен в предвидените в наредбата случаи избраната площадка и изготвеният технически проект се одобряват с отделни заповеди по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ, които се издават в 9-месечен срок от представяне на документите по чл. 37, съответно на документите по чл. 40.

(5) Ако титулярят на разрешението за избор на площадка поиска това със заявлението за издаване на разрешение за проектиране и ако са изпълнени предвидените в наредбата изисквания:

1. заповедта по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ за одобряване на избраната площадка може да бъде издадена в срока за издаване на разрешението за проектиране;

2. с една заповед по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ, която се издава след издаване на разрешението за проектиране, могат да бъдат одобрени избраната площадка и изготвеният технически проект.

(6) Заявление за издаване на разрешение за строителство на ядрено съоръжение по чл. 15, ал. 4, т. 3 ЗБИЯЕ се подава само ако избраната площадка и изготвеният технически проект са одобрени по реда на чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ.

(7) Заповедите по ал. 4 и 5 се връчват на заявителя по реда на чл. 11.

Чл. 35. (1) Заявлението за издаване на лицензия или разрешение по тази глава трябва да съдържа данните по чл. 4 и към него се прилагат:

1. съдебно решение за регистрация на заявителя и удостоверение за актуално състояние, издадено от съда по регистрацията на заявителя;

2. удостоверение от съответния съд, което доказва, че по отношение на заявителя - търговец, не е открито производство по несъстоятелност;

3. свидетелство за съдимост на членовете на управителните и контролните органи на заявителя - юридическо лице, съответно на едноличния търговец;

4. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

5. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

6. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

7. документи относно управленската и организационната структура на заявителя;

8. документи относно числеността, образованието и квалификацията на персонала и разпределението на длъжностите;

9. обосновка на продължителността на срока, за който се иска лицензията или разрешението;

10. списък на приложимите за съответната дейност стандарти, както и други документи, които установяват съответствието с изискванията за извършване на съответната дейност по тази глава.

(2) Документите по ал. 1 не се прилагат към заявление за издаване на разрешение за извършване на промени по раздел VII.

Раздел II

Разрешение за определяне местоположението на ядрено съоръжение (избор на площадка)

Чл. 36. (1) Заявлението за издаване на разрешение за избор на площадка трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. концептуално описание на ядреното съоръжение, обща характеристика и критерии за приемливост на площадките;

2. план-задание за извършване на предварителни проучвания, който съдържа информация относно обхвата на предвидените прединвестиционни проучвания съгласно Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.);

3. програма за осигуряване на качеството при извършване на дейността (наръчник по качество), която съдържа описание на общите мерки за изпълнение на проучванията за избор на площадка, методите за тяхното изпълнение и оценката им, както и описание на системата за контрол и съхраняване на документите, свързани с дейността.

(2) За ядрена централа към заявлението по ал. 1 се прилага и решение на Министерския съвет, съдържащо принципно одобрение за изграждане на нова мощност за производство на електрическа енергия - ядрена централа, в съответствие с чл. 8, ал. 4 от Закона за енергетиката.

(3) За национално хранилище за съхраняване и/или погребване на РАО към заявлението по ал. 1 се прилага решение на Министерския съвет по чл. 74, ал. 3 ЗБИЯЕ.

Чл. 37. (1) Към искането за издаване на заповед за одобряване на избраната площадка по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ се прилагат следните документи:

1. предварителен отчет за анализ на безопасността на ядреното съоръжение, който съдържа поне следните данни:

а) общо описание и характеристики на ядреното съоръжение;

б) основните цели, принципи и критерии за безопасност, които се прилагат при обосновката на безопасността на ядреното съоръжение;

в) видовете и количествата РАО, които се очаква да бъдат получени в резултат на експлоатацията на съоръжението, начина на тяхното управление до окончателното им погребване или до освобождаването им от регулиращ контрол;

г) сравнение на предлаганите площадки от гледна точка на ядрена безопасност и радиационна защита и избор на вариант, при което се отчитат: влиянието на факторите с техногенен и природен произход върху безопасността на съоръжението; радиационното влияние на ядреното съоръжение върху населението и околната среда; специфичните характеристики на площадката от значение за мигрирането и натрупването на радиоактивни вещества; възможностите за прилагане на мерки за защита на населението в случай на авария в ядреното съоръжение; размерите на зоните с особен статут и на зоните за аварийно планиране;

д) резултатите от извършеното проучване на характеристиките на избраната площадка, включително: географските, топографските и демографските условия; техногенните фактори; хидро-метеорологичните условия; геоложките, хидроложките, сеизмичните и инженерно-геоложките условия; специфичните характеристики на площадката и на района за целите на аварийното планиране, управлението на аварията и физическата защита;

е) списък на литературните източници, от които са използвани данни и информация за обосновка на предлаганата площадка;

ж) списък на лицата, които са участвали в подготовката на документите и в изследванията на площадката, както и данни за квалификацията на тези лица;

2. програми за наблюдения на площадката, включително: сеизмичен мониторинг, режим на подземните и повърхностните води и наблюдение на други природни явления;

3. решение по оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС) или решение на компетентния орган по околната среда със заключение, че не е необходимо да бъде извършвана ОВОС в съответствие със Закона за опазване на околната среда;

4. програма за допълнителни изследвания на избраната площадка, когато представеният отчет за анализ на безопасността доказва необходимостта от такива изследвания;

5. други документи, потвърждаващи съответствието с изискванията, установени в

наредбите по чл. 26, ал. 2 ЗБИЯЕ, и изпълнението на условията на разрешението за избор на площадка.

(2) Когато се предвижда ядреното съоръжение да бъде разположено на площадката на вече изградено и въведено в експлоатация друго ядрено съоръжение, в предварителния отчет за анализ на безопасността се отчита възможното влияние върху безопасността на предлаганото ново ядрено съоръжение и на другите ядрени съоръжения, разположени на същата площадка.

Чл. 38. След издаване на разрешението за избор на площадка и ако са извършени необходимите проучвания на площадката съгласно чл. 37, ал. 1, т. 1, букви "г" и "д", ако е налице влязло в сила решение по чл. 37, т. 3, както и ако е направена оценка и са определени проектните основи на съоръжението, заявителят може да подаде заявление за издаване на разрешение за проектиране, преди да е издадена заповед за одобряване на избраната площадка.

Раздел III

Разрешение за проектиране на ядрено съоръжение

Чл. 39. (1) Заявлението за издаване на разрешение за проектиране на ядрено съоръжение трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. техническо задание за проектиране или договор за проектиране;
2. програма за осигуряване на качеството при проектиране;
3. списък на приложимите стандарти, които ще бъдат използвани при проектиране на ядреното съоръжение.

(2) В случаите по чл. 38 срокът за произнасяне по заявлението за издаване на разрешение за проектиране започва да тече от представянето на документите по ал. 1 и на документите по чл. 37, освен когато се прилага чл. 34, ал. 5, т. 2.

Чл. 40. (1) Към искането за издаване на заповед за одобряване на изготвения технически проект на ядреното съоръжение заявителят прилага следните документи:

1. междинен отчет за оценка на безопасността на ядреното съоръжение, който включва:

а) междинен отчет за анализ на безопасността на ядреното съоръжение, изготвен въз основа на предварителния отчет за анализ на безопасността и техническия проект на съоръжението; препоръчителна структура на отчет за анализ на безопасността е посочена в приложението;

б) резултатите от проверката на проекта за спазване на изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита, включително на изискванията по

управление на безопасността, както и резултатите от независима проверка (верификация) на анализа на безопасността;

2. технически проект на ядреното съоръжение;

3. други документи, потвърждаващи изпълнението на условията на разрешението за проектиране.

(2) Заповед за одобряване на избраната площадка, разрешение за проектиране и заповед за одобряване на изготвения технически проект на ядрена централа се издават при спазване на изискванията на наредбата на:

1. досегашния титуляр на разрешения и заповеди за същото съоръжение - ако към момента на подаване на заявлението не е издадена лицензия за производство на електрическа енергия по чл. 39, ал. 3 от Закона за енергетиката;

2. титуляря на лицензия за производство на електрическа енергия, ако такъв е определен въз основа на проведен конкурс по реда на чл. 46 - 50 от Закона за енергетиката.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 за издаване на съответните актове се представят и следните документи:

1. заявление от лицето по ал. 2, т. 2 за издаване на акта;

2. лицензия по чл. 39, ал. 3 от Закона за енергетиката;

3. заявление от досегашния титуляр на разрешения за същото съоръжение с искане за прекратяване на разрешенията, които са му издадени и са в сила при подаване на заявлението.

(4) Условията на издадените на досегашния титуляр разрешение за избор на площадка, заповед за одобряване на избраната площадка, разрешение за проектиране и заповед за одобряване на избрания технически проект обвързват лицето по ал. 2, т. 2.

(5) Волеизявленията на предишния титуляр на разрешения за прилагане на реда по чл. 34, ал. 5 може да ползва и лицето по ал. 2, т. 2.

Раздел IV

Разрешение за строителство на ядрено съоръжение

Чл. 41. (1) Заявлението за издаване на разрешение за строителство на ядрено съоръжение трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1 и да съдържа регистрационните номера на заповедите по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. предварителен обобщен график за изпълнение на строително-монтажните работи;

2. технически и/или работен проект за строителство на ядреното съоръжение;

3. програма за осигуряване на качеството при строителство на ядреното съоръжение.

(2) Към заявлението за издаване на разрешение за строителство на ядрена централа се

прилага и решение на Министерския съвет по чл. 45, ал. 1 ЗБИЯЕ за изграждане на ядрена централа.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 78 от 2005 г.) Решението по ал. 2 се приема по предложение на министъра на икономиката и енергетиката, което съдържа оценка на:

1. ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита;
2. въздействието върху околната среда;
3. социално-икономическото значение от изграждането на ядрена централа за страната или за отделни региони;
4. радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво, които се получават в резултат на дейността на ядрена централа, и тяхното управление.

(4) Проучванията във връзка с оценката по ал. 3, т. 1 и 4 се извършват в рамките на подготовката на отчетите за анализ на безопасността на ядреното съоръжение по чл. 37, ал. 1, т. 1 и чл. 40, ал. 1, т. 1.

(5) В оценката по ал. 3, т. 1 и 4 се отчита съответствието на резултатите от проучванията по ал. 4 с изискванията за ядрена безопасност и радиационна защита съгласно ЗБИЯЕ и наредбите по прилагането му, както и с издадените разрешения по чл. 15, ал. 4, т. 1 и 2 и заповеди по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ.

(6) Оценката на въздействието върху околната среда по ал. 3, т. 2 се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за опазване на околната среда.

Чл. 42. (1) Заявление за издаване на разрешение за строителството на ядрена централа се подава от:

1. досегашния титуляр на разрешения и заповеди за същото съоръжение, ако към момента на подаване на заявлението не е издадена лицензия за производство на електрическа енергия по чл. 39, ал. 3 от Закона за енергетиката;
2. титуляря на лицензия за производство на електрическа енергия, ако такъв е определен въз основа на проведен конкурс по реда на чл. 46 - 50 от Закона за енергетиката.

(2) В случаите по ал. 1, т. 2 освен документите по чл. 41 към заявлението се прилагат и следните документи:

1. лицензия по чл. 39, ал. 3 от Закона за енергетиката;
2. заявление от досегашния титуляр на разрешения и заповеди за същото съоръжение, съдържащо искане за прекратяване на разрешенията, които са му издадени и които са в сила при подаване на заявлението.

(3) Разрешение за строителство се издава при спазване на изискванията по наредбата само на титуляря на лицензия за производство на електрическа енергия по чл. 39, ал. 3 от Закона за енергетиката, определен въз основа на проведен конкурс по реда на чл. 46 - 50 от същия закон.

(4) Лицето по ал. 1, т. 2 е длъжно да осъществява дейността при спазване условията на издадените за съоръжението разрешение за избор на площадка, заповед за одобряване на избраната площадка, разрешение за проектиране и заповед за одобряване на изготвения технически проект.

Раздел V

Разрешение за въвеждане в експлоатация на ядрено съоръжение

Чл. 43. (1) Заявлението за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация на ядрено съоръжение трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. решение на Министерския съвет по чл. 129, ал. 1 ЗБИЯЕ - ако ядреното съоръжение е ядрена инсталация по смисъла на Виенската конвенция за гражданска отговорност за ядрена вреда;

2. документ, удостоверяващ наличието на финансова гаранция, покриваща гражданската отговорност за ядрена вреда съгласно чл. 132 ЗБИЯЕ;

3. разрешение за ползване на строежа, издадено по реда на Закона за устройство на територията;

4. програма за въвеждане на ядреното съоръжение в експлоатация, която определя отделните етапи за въвеждане в експлоатация, дейностите, които ще се извършват на всеки етап, и планираната продължителност на всеки етап; програмата за въвеждане в експлоатация съдържа информация, която установява, че:

а) са предвидени всички необходими изпитвания за потвърждаване на проектните характеристики на ядреното съоръжение, посочени в междинния отчет за оценка на безопасността;

б) изпитванията са планирани поетапно, така че ядреното съоръжение да бъде подложено на по-леки условия на натоварване преди преминаването към по-тежки условия на натоварване;

в) са предвидени периоди на задържане в процеса на въвеждане в експлоатация, при които съоръжението се експлоатира при определени условия през предварително определен период;

г) е изготвен списък на системите и оборудването, необходими за отделните етапи на въвеждане в експлоатация;

5. документ, който установява, че инструкциите за експлоатация са утвърдени от управителния орган на заявителя;

6. програма за осигуряване на качеството при въвеждане в експлоатация на ядреното съоръжение;

7. описание на одобрените промени в техническия проект на ядреното съоръжение;
8. описание на резултатите от изпълнените предексплоатационни единични изпитвания на системите, оборудването и съоръженията;
9. технологичен регламент за експлоатация на ядреното съоръжение, който съдържа поне следната информация:
  - а) правилата и основните методи за безопасна експлоатация;
  - б) общия ред за изпълнение на технологичните операции, свързани с безопасността на съоръжението;
  - в) предели и условия за експлоатация, включително: предели за безопасност; стойности на параметрите за задействане на системите за безопасност; експлоатационни предели и условия; изпитвания, проверки, надзор и оперативен контрол на системите, важни за безопасността; минимален брой на оперативния персонал при различни експлоатационни състояния, включително правоспособния и квалифициран персонал на блочния пулт за управление; действия на персонала при отклонения;
10. списък на вътрешните правила, инструкции и процедури, които уреждат експлоатацията на ядреното съоръжение;
11. списък на длъжностите в организационната структура на заявителя с функции по осигуряване или контрол на ядрената безопасност и радиационната защита, за които се изисква правоспособност съгласно чл. 64, ал. 2, т. 1, буква "а" ЗБИЯЕ;
12. програма за радиационен мониторинг на площадката на ядреното съоръжение и в зоните с особен статут по време на експлоатацията на ядреното съоръжение;
13. списък на системите, оборудването и съоръженията, важни за безопасността на ядреното съоръжение;
14. списък на системите и оборудването, необходими за отделните етапи на въвеждане в експлоатация;
15. методики и програми за провеждане на изпитвания и експерименти при отделните етапи на въвеждането в експлоатация на ядреното съоръжение;
16. инструкция за осигуряване на ядрената безопасност при въвеждането в експлоатация и при експлоатацията на ядреното съоръжение;
17. инструкция за осигуряване на радиационната защита при въвеждането в експлоатация и при експлоатацията на ядреното съоръжение;
18. инструкция за осигуряване на ядрената безопасност при транспортиране и съхраняване на ядрен материал на площадката на ядреното съоръжение;
19. инструкция за физическа защита на ядреното съоръжение и ядрения материал;
20. инструкция за пропускателния режим;
21. инструкция за ликвидиране на аварии при експлоатация на ядреното съоръжение;

22. инструкция за отчитане и контрол на ядрения материал;
23. документ, който установява, че заявителят разполага с достатъчно персонал, който притежава необходимата квалификация и правоспособност за всички дейности по въвеждането в експлоатация и експлоатацията на ядреното съоръжение;
24. описание на системата на заявителя за осигуряване обучението на персонала, както и за усъвършенстване и контрол на неговата квалификация;
25. вътрешен аварийен план на ядреното съоръжение;
26. инструкция за действията на персонала при радиационна авария на ядреното съоръжение;
27. наръчник за осигуряване качеството на дейността на заявителя;
28. документи, уреждащи зоните с особен статут и зоните с контролиран достъп;
29. програма за радиационен мониторинг на околната среда;
30. програма за мониторинг на радиационните параметри на площадката на ядреното съоръжение.

(2) Изменяне на програмата за въвеждане на ядрено съоръжение в експлоатация се извършва само след изменяне на издаденото разрешение по реда на глава първа, раздел IV.

Чл. 44. (1) Ако ядреното съоръжение се въвежда в експлоатация на етапи, за всеки етап се издава отделно разрешение.

(2) За издаване на разрешение по ал. 1 се прилагат документите по чл. 43, ал. 1, актуализирани за съответния етап, както и:

1. документи, които установяват фактичестката готовност на съоръжението за осъществяване на дадения етап в съответствие с програмата за въвеждане в експлоатация;
2. утвърдени програми и инструкции, които регламентират провеждането на етапа;
3. документи, които установяват, че заявителят разполага с достатъчно персонал, който притежава необходимата квалификация и правоспособност за изпълнението на съответния етап.

(3) Въвеждането на енергиен блок на ядрена централа в експлоатация се извършва на следните етапи:

1. първоначално съхраняване на ядреното гориво на площадката на ядрената централа;
2. първоначално зареждане на активната зона на ядрения реактор с ядрено гориво и изпитвания при подкритично състояние;
3. първоначално извеждане в критично състояние на ядрения реактор и изпитвания на малка мощност;
4. енергийно пускане и поетапно усвояване на мощността на енергийния блок;
5. опитна експлоатация - за нов тип ядрен реактор.

Чл. 45. (1) До началото на всеки етап от въвеждането в експлоатация комисия от

инспектори на АЯР, определена от председателя на АЯР, прави проверка на площадката за установяване на съответствието със заявените данни и обстоятелства и готовността за провеждане на етапа. С оглед спецификата на етапа в комисията могат да се включват и представители на други органи, които осъществяват специализиран контрол.

(2) За резултатите от проверката на място комисията по ал. 1 съставя протокол, който се подписва от членовете на комисията и се връчва срещу подпис на заявителя или на упълномощен негов представител.

(3) Председателят на АЯР издава разрешение за всеки етап въз основа на:

1. протокола по ал. 2;
2. актовете, издадени от съответните специализирани контролни органи;
3. акт за отстраняване на забележките, включени в протокола по ал. 2.

Чл. 46. (1) След провеждането на изпитванията и експериментите на всеки етап от въвеждането в експлоатация на ядреното съоръжение се съставят протоколи, които съдържат:

1. списък на работите, извършени на съответния етап;
2. анализ на съответствието на проектните с фактическите характеристики на оборудването, получени при изпитванията или експериментите;
3. описание на проявените дефекти и откази;
4. анализ и изводи за причините и допустимостта на отклоненията на фактическите от проектните характеристики и мерки за тяхното отстраняване.

(2) Протоколите по ал. 1 се подписват от специалистите, които са извършили изпитванията, и се утвърждават от управителния орган на заявителя.

(3) За издаване на разрешение за последващ етап от въвеждането в експлоатация на ядреното съоръжение допълнително се представят отчетите за резултатите от предходните етапи с анализ на получените резултати.

Раздел VI

Лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение

Чл. 47. (1) Заявление за издаване на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение се подава след изпълнение на условията на разрешението за въвеждане на ядреното съоръжение в експлоатация.

(2) Изпълнението на условията на разрешението за въвеждане в експлоатация се установява от комисия от инспектори на АЯР, определена със заповед на председателя на АЯР, която проверява представените от заявителя документи и извършва проверка на място.

Чл. 48. Заявлението за издаване на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1. Към заявлението се прилагат и следните

документи:

1. окончателен отчет за анализ на безопасността на ядреното съоръжение, изготвен въз основа на отчета по чл. 40, ал. 1, т. 1, в който са отчетени резултатите от въвеждането на ядреното съоръжение в експлоатация;
2. документите по чл. 43, ал. 1, т. 7, 14, 16, 17, 20, 22, 24, 27 и 28, в които са отчетени резултатите от въвеждането на ядреното съоръжение в експлоатация;
3. инструкции за експлоатация на съоръженията, системите и оборудването, важни за безопасността;
4. графици и инструкции за изпитвания и контрол на състоянието на системите, важни за безопасността;
5. план-график за техническо обслужване и ремонт на основното оборудване;
6. програми и планове за управление на отработеното ядрено гориво за експлоатационния срок на ядреното съоръжение и след окончателното прекратяване на експлоатацията;
7. програма за управление на РАО за срока на исканата лицензия и за целия експлоатационен срок на ядреното съоръжение;
8. правила, процедури и програми за обучение на персонала и за усъвършенстване и контрол на неговата квалификация;
9. анализ на дейностите, които се изпълняват от външни лица, както и длъжностите в организационната структура на заявителя, които организират и контролират тези дейности, необходимия минимален брой и квалификация на лицата, които ги заемат;
10. програма за осигуряване на качеството при експлоатация на ядреното съоръжение;
11. списък на документите по осигуряване и поддържане на качеството на дейностите по експлоатация на ядреното съоръжение;
12. документи, приети от управителния орган на заявителя, които определят политиката по безопасност, включително за достигане и поддържане на високо ниво на култура по безопасност;
13. инструкция за реда за докладване и методите за анализ на експлоатационните събития;
14. програма и график за провеждане на тренировки и учения на персонала на заявителя, свързани с изпълнението на вътрешния аварийен план на ядреното съоръжение;
15. програма за управление на ресурса на оборудването на ядреното съоръжение за срока на действие на лицензията и през целия предвиден период на експлоатация, включително за контрол на състоянието на важни за безопасността на съоръжението компоненти;
16. актуализиран план за извеждане на съоръжението от експлоатация.

Чл. 49. За издаване на лицензия за експлоатация на енергиен блок на ядрена централа се прилагат документите по чл. 48, както и:

1. лицензия за производство на електрическа енергия и/или топлинна енергия, получена по реда на Закона за енергетиката;
2. симптомно ориентирани аварийни инструкции за регламентиране действията на персонала при аварии;
3. инструкция за оперативното взаимодействие на персонала на енергийния блок и в рамките на ядрената централа;
4. инструкция за експлоатация на реакторната инсталация;
5. инструкция за експлоатационен контрол на основния метал и заварените съединения на оборудването и тръбопроводите.

Чл. 50. За издаване на лицензия за експлоатация на изследователски реактор или критичен стенд се прилагат документите по чл. 48 и чл. 49, т. 2 и 4.

Чл. 51. За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за добиване, производство, преработване, съхраняване или манипулиране на ядрен материал се прилагат документите по чл. 48, както и:

1. физико-химически и радиохимически характеристики на ядрения материал, който се добива, произвежда, преработва, съхранява или манипулира в съоръжението;
2. неутроннофизически характеристики, изотопен състав и обогатяване с дялящ се изотоп на ядрения материал, който се произвежда в съоръжението, ако той представлява специален ядрен материал по смисъла на § 1, т. 36 от заключителната разпоредба на ЗБИЯЕ;
3. характеристики на крайния продукт на съоръжението, ако в него се добива, произвежда или преработва ядрен материал;
4. описание на дейностите по експлоатация на съоръжението в тяхната технологична последователност;
5. списък на инструкциите и процедурите за осъществяване на основните технологични дейности, свързани с ядрената безопасност и радиационната защита при експлоатация на съоръжението;
6. инструкции за експлоатация на технологичните системи на съоръжението, които са предназначени за осъществяване на основната дейност на съоръжението;
7. техническата спецификация на опаковките на ядрения материал, която съответства на критериите за приемливост на ядрения материал в съоръжението за съхраняване или погребване на ядрен материал.

Чл. 52. (1) За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за погребване на ядрен материал се прилагат документите по чл. 48, както и:

1. технически спецификации на опаковките за погребване на ядрения материал;

2. процедура за приемане на ядрения материал за погребване;
3. инструкция за осигуряване на ядрената безопасност при погребване на ядрен материал в съоръжението;
4. инструкция за осигуряване на ядрената безопасност при транспортиране, междинно съхраняване и други манипулации на ядрения материал на площадката на съоръжението преди погребването на ядрения материал;
5. описание на дейностите по експлоатация на съоръжението в тяхната технологична последователност;
6. инструкции за експлоатация на технологичните системи, които са предназначени за осъществяване на основната дейност на съоръжението;
7. план за затваряне на съоръжението и за контрол след затваряне.

(2) Контролът след затваряне се извършва на площадката на съоръжение за управление на РАО и може да бъде:

1. активен - мониторинг на площадката, както и при необходимост - действия по поддръжка на площадката и възстановителни работи;
2. пасивен - контрол върху ползването на земята.

Чл. 53. За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за управление на РАО се прилагат документите по чл. 48 и следните документи, потвърждаващи съответствието с изискванията на наредбата по чл. 77, ал. 3 ЗБИЯЕ:

1. критерии за приемане на РАО в съоръжението;
2. описание на източниците и характеристиките на постъпващите в съоръжението РАО;
3. техническа спецификация на опаковките на кондиционираните РАО;
4. описание на дейностите по управление на РАО в тяхната технологична последователност;
5. вътрешни правила, инструкции и процедури за осъществяване на дейността, за която е предназначено съоръжението.

Чл. 54. За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за кондициониране на РАО или за погребване на кондиционирани РАО се прилагат документите по чл. 48 и следните документи, потвърждаващи съответствието с изискванията на наредбата по чл. 77, ал. 3 ЗБИЯЕ:

1. техническа спецификация на опаковките кондиционирани РАО;
2. процедури за предаване и приемане на РАО за погребване или съхраняване;
3. програма за инспекции на опаковките РАО при приемане за погребване или съхраняване;
4. програма за инспекции на съоръжението за кондициониране на РАО от титуляря на

лицензия за експлоатация на съоръжението за съхраняване или погребване на кондиционирани РАО.

Чл. 55. (1) За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за погребване на РАО се прилагат документите по чл. 48 и план за затваряне на съоръжението и за контрол след затварянето.

(2) Планът по ал. 1 отчита резултатите от оценката на безопасността на съоръжението след затваряне.

(3) Отчетът за оценка на безопасността на съоръжение за погребване на РАО по чл. 48, т. 1 включва оценки на безопасността на съоръжението за периода на експлоатация и за времето след неговото затваряне.

Раздел VII

Разрешения за извършване на промени

Чл. 56. Разпоредбите на този раздел се прилагат при издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ.

Чл. 57. (1) Заявлението за издаване на разрешение за извършване на промени трябва да съдържа и регистрационния номер на лицензията за експлоатация на ядреното съоръжение.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. обосновка на предложената промяна и на причините за извършването ѝ;
2. обосновка на срока за извършване на промяната, поискан в заявлението за издаване на разрешение;
3. оценка на влиянието на предлаганата промяна върху пределите и условията за безопасна експлоатация;
4. списък на приложимите стандарти;
5. изменените части или раздели на отчета за оценка на безопасността;
6. анализ и оценка на неблагоприятните външни или експлоатационни условия, включително свързаните с увеличаване на обема и повишаване активността на РАО, увеличаване на замърсяването с радиоактивни вещества и подлагане персонала на допълнително радиационно въздействие;
7. описание на промените в дейностите по техническото обслужване.

(3) За издаване на разрешение за извършване на промени на конструкции, системи и оборудване се прилагат:

1. техническият проект за изменението;
2. схеми и чертежи, отразяващи състоянието преди и след промяната;
3. техническа спецификация на необходимите оборудване, детайли и материали, които ще се използват при промяната;

4. сертификат на изменените конструкции, системи и оборудване или описание на методите за производство и монтаж на оборудването и детайлите;
5. описание на предвидените заводски изпитвания, монтажните и функционалните изпитвания за потвърждаване на критериите за приемливост, включително методите за валидация и верификация на управляващите компютърни програми;
6. описание на експлоатационното състояние на ядреното съоръжение или на съответната част от него, при което се предлага да бъде изпълнено изменението;
7. програма за осигуряване на качеството в процеса на осъществяване на промяната и план за контрол на качеството.

Раздел VIII

Разрешения за внос и износ на ядрен материал

Чл. 58. (1) Заявлението за издаване на разрешение за внос или износ на ядрен материал трябва да съдържа и регистрационния номер на лицензията за извършване на дейности със стоки и технологии с възможна двойна употреба и на разрешението за конкретната сделка за внос на ядрен материал, издадени по реда на Закона за контрол на външнотърговската дейност с оръжие и със стоки и технологии с възможна двойна употреба.

(2) Когато заявителят е лицензиант или титуляр на разрешение по наредбата, към заявлението по ал. 1 се прилагат следните документи:

1. договор между заявителя и получателя, за когото е предназначен ядреният материал;
2. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително обогатяване с делящ се изотоп и радиоизотопен състав;
3. документ, съдържащ информация за целта, за която ще бъде използван ядреният материал от получателя, за когото е предназначен;
4. документ, съдържащ информация за начина на превозване на ядрения материал - речен, морски, въздушен, железопътен, шосеен или комбиниран превоз;
5. документ, посочващ граничните пунктове и митническия пункт, през които ще бъде внесен или изнесен ядреният материал, и очакваната дата на вноса или износа;
6. документ, който доказва, че вносът или износът е свързан с дейността му.

(3) Когато заявителят е едноличен търговец или юридическо лице, което не е лицензиант или титуляр на разрешение по наредбата, към заявлението по ал. 1 се прилагат документите по чл. 35, ал. 1, както и следните документи:

1. договор между заявителя и получателя, за когото е предназначен ядреният материал;
2. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително обогатяване с делящ се изотоп и радиоизотопен състав;
3. документ, съдържащ информация за целта, за която ще бъде използван ядреният

материал от получателя, за когото е предназначен;

4. документ, съдържащ информация за начина на превозване на ядрения материал - речен, морски, въздушен, железопътен, шосеен или комбиниран превоз;

5. документ, посочващ граничните пунктове и митническия пункт, през които ще бъде внесен или изнесен ядреният материал, и очакваната дата на вноса или износа;

6. документи, доказващи, че е осигурено превозването на ядрения материал на територията на Република България от лице, което има лицензия или разрешение, издадени по наредбата;

7. документ, доказващ, че получателят, за когото е предназначен ядреният материал, има необходимата лицензия или разрешение, които му дават право да използва или да съхранява ядрен материал.

(4) Разрешение за внос или износ на ядрен материал се издава за всеки конкретен случай на внос или износ.

Раздел IX

Разрешения за извеждане от експлоатация на ядрено съоръжение

Чл. 59. (1) Цялостният процес на извеждане от експлоатация на ядреното съоръжение се разработва, анализира, планира и обосновава в план за извеждане от експлоатация, който съдържа:

1. кратко описание на основните елементи на плана;
2. описание на съоръжението, неговата площадка, зоните с особен статут и зоните за аварийно планиране;
3. описание на обстоятелствата и събитията, възникнали по време на експлоатация на съоръжението и свързани с извеждането от експлоатация; причините за извеждане от експлоатация;
4. списък на използваните при планирането на извеждане от експлоатация стандарти;
5. радиологични критерии при извеждане от експлоатация;
6. обосновка на избрания вариант за извеждане от експлоатация;
7. план-график и описание на дейностите по извеждане от експлоатация;
8. оценка на количествата, вида и разположението на натрупаните в съоръжението радиоактивни и други опасни материали, включително описание на методите за извършване на оценката;
9. класификация на системите и съоръженията от гледна точка на тяхното значение за безопасността през различните етапи от изпълнението на плана за извеждане от експлоатация;
10. описание на планираните изменения в съществуващите системи и на новите

системи, необходими за извеждане от експлоатация;

11. описание на дейностите по дезактивация, разгледаните възможни решения и обосновка на избрания вариант;

12. описание на наличните и планираните технологии и технически средства за демонтаж;

13. програма за управление на РАО, съдържаща информация за:

а) източниците, видовете и количествата РАО;

б) критериите за сортиране на материалите;

в) методите за преработване, кондициониране, превоз, съхраняване и погребване на РАО;

г) критериите и възможностите за повторно използване и рециклиране на материали;

д) очакваните изхвърляния на радиоактивни вещества в околната среда;

14. програма за оценка на безопасността през периода на извеждане от експлоатация;

15. концепция за радиационна защита, включително описание на програмите и процедурите за радиационна защита, които ще бъдат прилагани при извеждане от експлоатация;

16. програми за радиационен мониторинг на площадката на ядреното съоръжение и в зоните с особен статут;

17. описание на организацията и отговорностите при осъществяване на дейностите по извеждане от експлоатация, необходимия персонал за изпълнение на дейностите през съответните етапи, доказателства за квалификация на персонала за извеждане от експлоатация, предприетите и планираните мерки за поддържане и повишаване квалификацията на персонала;

18. програма за осигуряване на качеството при извеждане от експлоатация;

19. вътрешен аварийен план на съоръжението при извеждане от експлоатация;

20. документи, определящи мерки за физическа защита на съоръжението, а при необходимост - и мерки за физическо разделяне на съоръжение в процес на извеждане от експлоатация от съоръжения в експлоатация;

21. оценки за необходимите финансови ресурси за извеждане от експлоатация и описание на източниците на финансиране;

22. описание на програмите за мониторинг, методите и техническите средства за обследване на площадката след завършване процеса на извеждане от експлоатация с цел освобождаване на площадката и разположените на нея съоръжения от регулиращ контрол по ЗБИЯЕ;

23. план-график за докладване в АЯР на междинни и окончателни резултати от извеждането от експлоатация.

(2) Лицензиантът представя на председателя на АЯР план за извеждане от експлоатация на ядрена централа или на отделен енергиен блок или друго ядрено съоръжение на площадката най-малко 3 години преди спирането за извеждане от експлоатация.

Чл. 60. Към заявлението за издаване на разрешение за извеждане от експлоатация на ядрено съоръжение се прилагат документите по чл. 35, ал. 1, както и:

1. отчет за оценка на безопасността за периода на изпълнение на плана за извеждане от експлоатация, който включва резултатите от разглеждането на всички аспекти на плана за извеждане от експлоатация на ядреното съоръжение, свързани със защитата на персонала и населението, както и независима проверка (верификация) на анализа на безопасността;

2. план за извеждане от експлоатация по чл. 59, ал. 1;

3. технологичен регламент за експлоатация на ядреното съоръжение, съдържащ специфични за периода на извеждане от експлоатация предели и условия на експлоатация;

4. инструкции за експлоатация на системите, оставащи в експлоатация по време на извеждането от експлоатация;

5. решение по ОВОС в съответствие със Закона за опазване на околната среда.

Чл. 61. (1) Ако планът за извеждане от експлоатация предвижда ядреното съоръжение да се извежда от експлоатация на етапи, за всеки етап се издава отделно разрешение.

(2) Към заявлението за издаване на разрешение по ал. 1 се прилагат документите по чл. 35, ал. 1, както и:

1. актуализиран за съответния етап план за извеждане от експлоатация;

2. проект за организацията и изпълнението на дейностите през съответния етап;

3. технологичен регламент за експлоатация на ядреното съоръжение, съдържащ специфични за съответния етап предели и условия за експлоатация;

4. инструкции за експлоатация на системите, оставащи в експлоатация на дадения етап;

5. актуализиран отчет от оценка на безопасността за съответния етап.

(3) За етапите, свързани с демонтаж или закриване на атомна електроцентрала или друг атомен реактор по смисъла на Закона за опазване на околната среда, се представя и решение по ОВОС.

Чл. 62. (1) Актуализираният план по чл. 61, ал. 2, т. 1 включва описание на извършените дейности и постигнатите резултати през предходните етапи на извеждането от експлоатация на ядреното съоръжение, актуалното състояние на съоръжението, както и възможни изменения на първоначално планираните обеми, технологии и срокове на изпълнение на етапите и дейностите, възникнали поради нови обстоятелства или усъвършенстване на технологиите.

(2) Проектът по чл. 61, ал. 2, т. 2 описва и обосновава осъществяването на

предвидените за конкретния етап дейности и мерките за безопасното им изпълнение.

Раздел X

Разрешение за сделка с ядрено съоръжение

Чл. 63. (1) Председателят на АЯР издава по реда на този раздел разрешение за извършване на сделки на разпореждане с ядрени съоръжения, които са в процес на въвеждане в експлоатация, въведени са в експлоатация или се експлоатират.

(2) Разпоредбите на този раздел се прилагат съответно и по отношение на разрешение за сделка на разпореждане относно незавършен обект - ядрено съоръжение, за което има издадено разрешение за строителство, ако приобретателят по сделката притежава лицензия за експлоатация на друго ядрено съоръжение.

Чл. 64. (1) Заявлението за издаване на разрешение за извършване на сделка на разпореждане, с която се прехвърля собствеността или се учредява право на ползване върху ядреното съоръжение, се подписва и подава от страните по сделката - предмет на разрешение - отчуждителя (лицензиант или титуляр на разрешение) и от приобретателя по сделката.

(2) Заявлението трябва да съдържа данните по чл. 4 за страните по сделката и регистрационния номер на действащата по отношение на ядреното съоръжение лицензия или разрешение, а в случаите по чл. 63, ал. 2 - и регистрационния номер на съответната лицензия.

(3) Към заявлението се прилагат следните документи:

1. заявление за прекратяване на лицензията или разрешението в съответствие с изискванията по чл. 29, подписано от лицензианта, съответно от титуляря на разрешението;

2. заявление за издаване на същата по вид лицензия или на същото по вид разрешение за ядреното съоръжение в съответствие с изискванията на чл. 35, ал. 1, подписано от приобретателя по сделката, за която се иска разрешение;

3. план за действията по прехвърлянето на собствеността или учредяването на вещно право на ползване, който задължително описва реда за извършване на правните действия, както и условията, етапите и реда за предаване на ядреното съоръжение във фактическата власт на приобретателя;

4. програма от мерки за осигуряване и поддържане на високо ниво на ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита, както и мерки за поддържане на необходимата численост и квалификация на персонала на ядреното съоръжение за целия период на извършване на правните и фактическите действия до окончателното фактическо предаване на съоръжението;

5. документи за платени такси за разглеждане на заявлението за издаване на разрешение за извършване на сделка с ядреното съоръжение и за разглеждане на заявлението по т. 2.

(4) Когато предмет на сделката е ядрено съоръжение, което е част от ядрена централа, към заявлението се прилага и:

1. план за безпрепятственото използване и функциониране на другите съоръжения на площадката на ядрената централа, необходими за неговата безопасна експлоатация, или
2. план за пълното обособяване на ядреното съоръжение - предмет на сделката.

Чл. 65. Когато при подаване на заявлението по чл. 64 лицензията или разрешението на отчуждителя са прекратени по реда на ЗБИЯЕ, вместо заявлението по чл. 64, ал. 3, т. 1 се посочва регистрационният номер на прекратената лицензия или разрешение.

Чл. 66. (1) Председателят на АЯР разглежда заявленията по чл. 64 в 9-месечен срок при спазване разпоредбите на глава първа, раздели II и VI, и издава разрешение за сделка на разпореждане с ядрено съоръжение, ако:

1. приобретателят по сделката отговаря на изискванията на чл. 3 за издаване на лицензията или разрешението;
2. планът и програмата по чл. 64, ал. 3, т. 3 и 4 гарантират в достатъчна степен ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита за периода до окончателното фактическо предаване на съоръжението.

(2) Председателят на АЯР с мотивирана заповед отказва издаването на разрешение, ако не са налице условията по ал. 1.

Чл. 67. (1) Разрешението за сделка на разпореждане с ядрено съоръжение се издава на заявителите по чл. 64 и съдържанието му се определя съгласно чл. 13.

(2) Разрешението по ал. 1 е основание за сключване на сделката, за произнасяне на Министерския съвет с решение по чл. 129, ал. 1 ЗБИЯЕ и за учредяване на финансова гаранция за отговорността за ядрена вреда.

(3) Разрешението за сделка на разпореждане с ядрено съоръжение се издава за срок до една година.

Чл. 68. (1) В 14-дневен срок след извършване на действията по чл. 67, ал. 2 титулярите на разрешението за сделката представят в АЯР документите, които установяват сключването на сделката, както и документите, удостоверяващи наличието на финансова гаранция, в съответствие с решението на Министерския съвет по чл. 129, ал. 1 ЗБИЯЕ.

(2) В 14-дневен срок от представянето на документите по ал. 1 председателят на АЯР:

1. прекратява лицензията или разрешението на отчуждителя освен в случаите по чл. 65;
2. издава съответните по вид лицензия или разрешение на приобретателя.

(3) Актовете по ал. 2 се връчват на страните по сделката едновременно и влизат в сила едновременно.

Чл. 69. Председателят на АЯР издава разрешения за сделки на разпореждане извън случаите по чл. 64, ал. 1, ако не се нарушават изискванията, правилата и нормите на ядрената

безопасност и радиационната защита при съответно прилагане на реда по чл. 64 - 68.

Раздел XI

Разрешение за сделка с ядрен материал

Чл. 70. (1) Председателят на АЯР издава по реда на този раздел разрешение за всяка конкретна сделка с предмет ядрен материал, при условие че не се нарушават изискванията, правилата и нормите на ядрената безопасност и радиационната защита.

(2) Разпоредбите на този раздел не се прилагат за издаване на разрешение за превоз на ядрен материал, както и за сделки, при които се осъществява внос или износ на ядрения материал.

Чл. 71. (1) Заявлението за издаване на разрешение за сделка с предмет ядрен материал се подава от една от страните по сделката, за която се иска разрешение, и трябва да съдържа регистрационните номера на издадените на страните по сделката лицензии или разрешения за производство, използване, обработване, преработване или съхраняване на ядрен материал.

(2) Заявлението по ал. 1 трябва да съдържа данните по чл. 4, ал. 1, т. 1 - 3, 5 и 6 за страните по сделката и към него се прилагат:

1. проект на договор между заявителя и другата страна по сделката;
2. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително неговата химическа и физическа форма, обогатяване с делящ се изотоп и радиоизотопен състав.

(3) В зависимост от предмета, местоизпълнението и други характеристики на сделката освен документите по ал. 2 към заявлението се прилагат и следните документи:

1. документ, съдържащ информация за целта, за която ще бъде използван ядреният материал;
2. документ, съдържащ информация за транспортните опаковъчни комплекти и начина на превозване;
3. документ, доказващ, че е осигурено превозването на ядрения материал на територията на Република България от лице, което притежава разрешение за превоз на ядрен материал, издадено по реда на наредбата.

(4) В зависимост от вида на сделката и от вида и характеристиките на ядрения материал се представят и други необходими документи.

Чл. 72. В 14-дневен срок след сключването на сделката титулярят на разрешението представя в АЯР документите, които установяват сключването на сделката.

Глава трета

ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ДЕЙНОСТИ С ИЗТОЧНИЦИ НА ИОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

Раздел I

Основни положения

Чл. 73. (1) За дейности с ИЙЛ се издават лицензиите и разрешенията по чл. 15, ал. 3, т. 2 - 6 и ал. 4, т. 8 - 11 и 13 ЗБИЯЕ.

(2) Заявлението за издаване на лицензия или разрешение по тази глава трябва да съдържа данните по чл. 4 и към него се прилагат:

1. съдебно решение за регистрация, ако заявителят е юридическо лице или едноличен търговец, и удостоверение за актуално състояние, издадено от съда по регистрацията на заявителя;

2. удостоверение от съответния съд, което доказва, че по отношение на заявителя - търговец, не е открито производство по несъстоятелност;

3. свидетелство за съдимост на заявителя - физическо лице или едноличен търговец, съответно на членовете на управителните и контролните органи на заявителя - юридическо лице;

4. обосновка на продължителността на срока, за който се иска лицензията или разрешението;

5. обосновка на необходимостта от извършване на дейностите с ИЙЛ и анализ на предимствата на използването на ИЙЛ пред други методи за постигане на същата цел, както и на ползата от дейността, съпоставена с увреждането на здравето, което тази дейност може да причини;

6. планираните мерки за осигуряване качеството на заявената дейност:

а) програма за осигуряване на качеството, в която са определени организацията, условията и начинът за извършване на дейностите с ИЙЛ; използваните методики и стандарти; редът за документиране на резултатите от дейностите и от вътрешен контрол по спазване на програмата;

б) характеристиките на ИЙЛ и описание на дейностите, които се извършват с тях;

в) оценка на количеството и вида РАО, които се очаква да се получат за срока на лицензията или разрешението, и мерки за тяхното безопасно съхраняване и предаване за управление на лица, които притежават лицензия, издадена по реда на чл. 53 - 55;

7. оценка на безопасността, която съдържа:

а) анализ и оценка на характера на всяко облъчване и вероятността от неговото възникване вследствие на извършване на дейността, както и очакваните дози на облъчване;

б) анализ и оценка на предвидените мерки за осигуряване на радиационната защита на всички категории облъчвани лица при нормална работа и при инциденти и аварии, включително на използваните средства за индивидуална защита на персонала, на използваните приспособления за защита от йонизиращи лъчения; средства за мониторинг на радиационните параметри на работната и на околната среда;

8. документ, удостоверяващ, че е извършена проверка на средствата за измервания на радиационните параметри на работната и околната среда съгласно изискванията на Закона за измерванията;

9. вътрешен аварийен план;

10. документи, установяващи, че заявителят разполага с достатъчно персонал, който притежава необходимата квалификация и правоспособност:

а) акт на управителния орган на заявителя за определяне на персонала, който извършва дейностите с ИЙЛ, включително разделението на персонала на групи, в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 26, ал. 3 ЗБИЯЕ;

б) документи, издадени по предвидения от закона ред, съдържащи медицинско заключение за годността на всяко лице от персонала да изпълнява възложената му работа;

в) удостоверения за правоспособност на персонала за работа с ИЙЛ, издадени по реда на наредбата по чл. 65, ал. 3 ЗБИЯЕ;

11. документи, установяващи, че заявителят разполага с вътрешни правила, процедури и длъжностни характеристики на персонала, включително за провеждане на подходящ мониторинг и предоставяне информация на облъчваните лица:

а) инструкция за радиационна защита при извършване на дейността;

б) програма за провеждане на мониторинг на радиационните параметри на работната и околната среда в зоните с особен статут при експлоатация на обект с източник на йонизиращи лъчения, както и мониторинг на облъчването на персонала;

в) документ, доказващ, че е осигурен индивидуален контрол на облъчването на всеки член от персонала;

г) акт на управителния орган на заявителя за определяне на ръководител на дейността, отговорник по радиационна защита, дозиметрист, отговорник за получаването, съхраняването и отчитането на радиоактивните вещества, отговорник за уведомяване на АЯР в случай на събитие, инцидент или авария с ИЙЛ;

д) длъжностни характеристики на персонала;

12. други документи, които установяват съответствието с изискванията за извършване на съответната дейност.

(3) Когато заявителят е физическо лице и ще извършва дейността лично, документите по ал. 2, т. 10, буква "а" и т. 11, букви "г" и "д" не се изискват.

Чл. 74. (1) Разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 10 ЗБИЯЕ се издава на лицата, които са използвали или съхранявали радиоактивните вещества, на техните правоприменици или на лицата, на които това е възложено с нормативен акт.

(2) Не се изисква издаване на разрешение за временно съхраняване на ИЙЛ, които са включени в обхвата на лицензия за използване и производство на ИЙЛ.

(3) В случаите, когато ИЙЛ или частите за тях не представляват стоки с възможна двойна употреба по смисъла на Закона за контрол на външнотърговската дейност с оръжие и със стоки и технологии с възможна двойна употреба, разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 13 ЗБИЯЕ се издава на:

1. лице, което извършва внос и износ на ИЙЛ или на части за тях, без да притежава лицензия за тази дейност, издадена по реда на раздел X;

2. лице, което притежава лицензия, издадена по реда на раздел X - за всеки конкретен случай на внос или износ.

Чл. 75. Не се изисква издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 9 ЗБИЯЕ за монтаж и предварително изпитване на ИЙЛ на лицензиант, който притежава лицензия, издадена по реда на раздели VII и VIII, когато дейността е възложена от него на друго лице, притежаващо лицензия за тази дейност, издадена по реда на раздел IX.

Чл. 76. (1) Лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 2 - 4 ЗБИЯЕ се издава след въвеждане в експлоатация на обекта, в който се извършва дейността, ако се предвижда експлоатация на такъв обект.

(2) Обект с източник на йонизиращи лъчения се въвежда в експлоатация по реда на чл. 78, ако са издадени разрешения за разполагане на този обект на определената площадка и за строителство, монтаж или предварителни изпитвания.

Чл. 77. Лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 3 ЗБИЯЕ за производство на ИЙЛ или на части за тях се издава, ако са налице условия за проверка на съответствието между свойствата и параметрите на произведените ИЙЛ или части за тях и прилаганите стандарти, както и за документирането им.

Чл. 78. (1) За въвеждане в експлоатация на обект с източник на йонизиращи лъчения заявителят уведомява председателя на АЯР за готовността на обекта.

(2) Председателят на АЯР определя комисия от инспектори на АЯР за проверка на обекта с цел установяване съответствието със заявените данни и обстоятелства и готовността за въвеждане в експлоатация. С оглед спецификата на етапа в комисията могат да се включват и представители на други органи, които осъществяват специализиран контрол.

(3) Заявителят по ал. 1 представя на комисията:

1. документите, които се изискват за издаване на лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 2 - 4 ЗБИЯЕ по реда на раздели VII - IX;

2. техническата документация на апаратите, уредите и съоръженията, съдържащи радиоактивни вещества, или на генераторите на лъчения;

3. дневник за начален и периодичен инструктаж на персонала;

4. дневник за общ и индивидуален дозиметричен контрол;

5. документи съгласно изискванията на наредбата по чл. 26, ал. 2 ЗБИЯЕ;

6. документи, съдържащи резултатите от предварителните изпитвания;

7. документи, установяващи въвеждането на обекта в експлоатация, ако такова се предвижда съгласно Закона за устройство на територията и актовете по прилагането му.

(4) Членовете на комисията извършват проверката и представят писмено становищата си пред председателя на комисията.

(5) За резултатите от проверката комисията съставя протокол, който заедно с представените становища се връчва на заявителя или на упълномощен негов представител.

(6) Положителното становище на комисията съгласно протокола по ал. 5 е основание за издаването на лицензиите по чл. 15, ал. 3, т. 2 - 4 ЗБИЯЕ.

Чл. 79. Член 78 не се прилага при въвеждане в експлоатация на обекти със:

1. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в пожароизвестителни йонизационни датчици;

2. закрити радиоактивни ИЙЛ, монтирани в уреди, конструирани така, че на разстояние 0,1 m от повърхността мощността на дозата е под 1 $\mu\text{Sv/h}$;

3. радиоактивни маркери и китове;

4. рентгенови уредби за проверка на багаж;

5. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в уреди за технологичен контрол;

6. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в неутрализатори на статично електричество.

Раздел II

Разрешение за разполагане на обект с източник на йонизиращи лъчения на определена площадка

Чл. 80. Към заявлението за издаване на разрешение за разполагане на обект с източник на йонизиращи лъчения на определена площадка се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 5, както и:

1. документи относно управленската и организационната структура на заявителя;

2. документ, съдържащ характеристиките на ИЙЛ и описание на дейностите, които се извършват с тях;

3. документ, съдържащ характеристиките на избраната площадка и граници на зоните с особен статут, както и обосновка за определянето им;

4. оценка на влиянието на фактори от техногенен и природен произход върху ИЙЛ, които се разполагат на площадката;

5. оценка за влиянието на всички ИЙЛ, разположени на площадката, върху работната и околната среда.

Чл. 81. (1) Разполагане на нов обект с източник на йонизиращи лъчения на площадка, за която е издадено разрешение по реда на този раздел, с цел извършване на дейност, за която е издадено разрешение или лицензия, се извършва след изменение на съответното разрешение или лицензия по реда на глава първа, раздел IV.

(2) В случаите по ал. 1 заявителят представя документите по чл. 80, т. 2 и 5, с които доказва, че при новите обстоятелства не са нарушени изискванията за радиационна защита, установени с наредбите по чл. 26, ал. 2 и 3 ЗБИЯЕ.

Чл. 82. Не се изискват документите по чл. 80, т. 1, 4 и 5 за издаване на разрешение за разполагане на обект със следните ИЙЛ:

1. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в пожароизвестителни йонизационни датчици;

2. закрити радиоактивни ИЙЛ, монтирани в уреди, конструирани така, че на разстояние 0,1 m от повърхността мощността на дозата е под 1 mSv/h;

3. радиоактивни маркери и китове;

4. рентгенови уредби;

5. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в уреди за технологичен контрол;

6. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в неутрализатори на статично електричество.

Раздел III

Разрешение за строителство на обект с източник на йонизиращи лъчения, монтаж и предварителни изпитвания

Чл. 83. (1) Разрешение за строителство, монтаж и предварителни изпитвания се издава след издаване на разрешение за разполагане на обекта с източник на йонизиращи лъчения на определена площадка.

(2) Към заявлението за разрешение по ал. 1 се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 4 и 7, както и:

1. документ, доказващ правото на собственост или ограничени вещни права върху площадката, където ще се извършват строителството и монтажът, съответно документ, доказващ съгласието на собственика или носителя на ограничени вещни права върху площадката за извършване на строителството и монтажа от заявителя;

2. технически проект за строителство, съдържащ раздел "Техническа обосновка на

радиационната защита";

3. документ, регламентиращ взаимоотношенията с изпълнителя на дейностите по монтажа и предварителните изпитвания, ако има такъв;

4. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита на обекта с радиоактивни вещества, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на наредбата по чл. 113, ал. 4 ЗБИЯЕ.

Раздел IV

Разрешение за извеждане от експлоатация на обект с радиоактивни вещества

Чл. 84. (1) Към заявлението за издаване на разрешение за извеждане от експлоатация на обект с радиоактивни вещества се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 4 и 7, както и:

1. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

2. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

3. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

4. документи относно управленската и организационната структура на заявителя;

5. акт за обследване състоянието на обекта, съставен от комисия, определена от заявителя;

6. проект за извеждане от експлоатация, утвърден от управителния орган на заявителя и съдържащ:

а) описание на етапите и съответните дейности по извеждане от експлоатация;

б) информация за обхвата и подхода при извършване на дейностите;

в) информация за организация на дейностите по техническа ликвидация на обекта;

7. протокол с резултати от радиационния контрол на обекта и оценка на радиационната обстановка;

8. инвентарен списък за наличните ИЙЛ и РАО, тяхната специфична и обща активност и радиоизотопен състав;

9. оценка на генерираните РАО в процеса на извеждане от експлоатация, тяхната специфична и обща активност и радиоизотопен състав;

10. документ, удостоверяващ, че е осигурено предаването на РАО на лице, което е

получило лицензия по реда на чл. 53 - 55;

11. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита на обекта с радиоактивни вещества, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи, в предвидените от закона случаи.

(2) При извеждане от експлоатация на обекти от уранодобивната и уранопереработвателната промишленост към документите по ал. 1 се представя и радиоекологична оценка, съдържаща:

1. гама-картограма на района;
2. данни за радиологичното състояние на почвите, растителността и водите в района;
3. радиологична прогноза;
4. предложение за предприемане на мерки за ограничаване на радиационния риск за населението и околната среда;
5. схеми за разполагането на радиоактивно замърсени материали и съоръжения, съгласувани с Министерството на околната среда и водите и с Министерството на здравеопазването.

Раздел V

Разрешение за временно съхраняване на радиоактивни вещества

Чл. 85. Към заявлението за издаване на разрешение за временно съхраняване на радиоактивни вещества се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 5, т. 7, буква "б", т. 10, букви "б" и "в" и т. 11, буква "в", както и:

1. документи относно управленската и организационната структура на заявителя;
2. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита на обекта с радиоактивни вещества, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи, в предвидените от закона случаи;
3. документ, съдържащ идентификационни данни за съхраняваните радиоактивни вещества, техните характеристики и количества.

Раздел VI

Разрешение за внос и износ на ИЙЛ или на части за тях

Чл. 86. Към заявлението за издаване на разрешение за внос и износ на ИЙЛ или на части за тях се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 5, както и:

1. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;
2. документи, определящи лицето, за което са предназначени внасяните или

изнасяните ИЙЛ или частите за тях;

3. два екземпляра от попълнено и подписано от заявителя удостоверение за внасяне или изнасяне на стоки по образец съгласно чл. 6 от Наредбата за условията и реда за регистриране и разрешаване на външнотърговски сделки - приложение № 4 към чл. 7 от Постановление № 233 на Министерския съвет от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 93 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 112 от 2001 г. и бр. 110 от 2002 г.);

4. документи, установяващи верността на данните в удостоверението за внасяне или изнасяне на стоки;

5. сертификат за съответствие с определени стандарти;

6. инвентарен списък, съдържащ фабричните номера на внасяните или изнасяните ИЙЛ или на части за тях;

7. документ, доказващ, че е осигурено превозването на внасяните или изнасяните радиоактивни източници от лице, което има разрешение или лицензия за превоз на радиоактивни вещества, издадени по реда на глава четвърта, раздел III.

Чл. 87. За издаване на разрешение за внос на ИЙЛ или на части за тях към документите по чл. 86 се прилага и документ, доказващ, че лицето, за което са предназначени внасяните ИЙЛ или части за тях, притежава необходимата лицензия или разрешение, издадени от председателя на АЯР, които му дават правото да използва или да съхранява източниците или частите за тях.

Чл. 88. За издаване на разрешение за износ на ИЙЛ или на части за тях към документите по чл. 86 се представя и документ, издаден от компетентния орган от държавата по регистрацията на вносителя, удостоверяващ правото му да извършва тази дейност.

Раздел VII

Лицензия за използване на ИЙЛ за стопански, медицински или научни цели или за осъществяване на контролни функции

Чл. 89. Към заявлението за издаване на лицензия за използване на ИЙЛ за стопански, медицински или научни цели или за осъществяване на контролни функции се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, както и:

1. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

2. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

3. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем,

необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

4. документи относно управленската и организационната структура на заявителя;

5. сертификат за съответствие на ИЙЛ с български стандарти, с чуждестранни национални стандарти или с международни или европейски стандарти;

6. анкетен лист по образец, утвърден от председателя на АЯР, който съдържа: данни за ИЙЛ; персонала; организацията на работа; предприетите мерки за осигуряване на радиационна защита и използваните средства за нейния контрол;

7. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита на обекта с радиоактивни вещества, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи в предвидените от закона случаи.

Чл. 90. (1) Към заявлението за издаване на лицензия за използване на рентгенови уредби не се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 6, буква "в" и т. 9.

(2) Документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 5, т. 6, букви "б" и "в", т. 7, буква "б", т. 8 - 10 и т. 11, букви "а" - "г" се прилагат към заявление за издаване на лицензия за използване на:

1. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в пожароизвестителни йонизационни датчици;

2. закрити радиоактивни ИЙЛ, монтирани в уреди, конструирани така, че на разстояние 0,1 m от повърхността мощността на еквивалентната доза е под 1 mSv/h;

3. радиоактивни маркери и китове;

4. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в уреди за технологичен контрол;

5. източници на йонизиращи лъчения, монтирани в неутрализатори на статично електричество.

Чл. 91. За издаване на лицензия за използване на ИЙЛ за медицински цели се представят документите по чл. 89, както и описание на използваните индивидуални средства и на приспособленията за защита на пациента и лицата, които доброволно оказват помощ на пациентите, ако това не влиза в техните професионални задължения, както и на посетителите на пациенти, подложени на брахитерапия или лечение с радиофармацевтици.

Чл. 92. Лицензия за използване на ИЙЛ за медицински цели се издава след служебно съгласуване с министъра на здравеопазването чрез Националния център по радиобиология и радиационна защита.

Чл. 93. Определените документи по чл. 89 и 91 се изпращат служебно от председателя на АЯР до Националния център по радиобиология и радиационна защита.

Чл. 94. (1) Националният център по радиобиология и радиационна защита извършва съгласуването, като издава съгласувателно заключение, ако дейността на заявителя отговаря на изискванията на наредбата по чл. 61 ЗБИЯЕ и на други нормативни актове, или

мотивирано отказва да издаде съгласувателното заключение.

(2) Съгласувателното заключение се издава и изпраща до председателя на АЯР и до заявителя в срок 10 дни от получаването на документите по чл. 93.

(3) Лицензията се издава и ако в срока по ал. 2 в АЯР не постъпи мотивиран отказ да бъде издадено съгласувателно заключение.

Раздел VIII

Лицензия за производство на ИЙЛ или на части за тях

Чл. 95. (1) Към заявлението за издаване на лицензия за производство на ИЙЛ или на части за тях се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, както и:

1. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

2. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

3. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

4. документи относно управленската и организационната структура на заявителя;

5. документи, установяващи, че са налице условия за проверка на параметрите и свойствата на произвежданите ИЙЛ и на части за тях;

6. методики, използвани при производството и при проверките на произвежданите ИЙЛ и на части за тях;

7. списък на приложимите стандарти, които ще бъдат използвани във връзка с дейността по лицензията;

8. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита на обекта с радиоактивни вещества, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи в предвидените от закона случаи.

(2) Към заявлението за издаване на лицензия за производство на рентгенови уредби се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 5, т. 6, букви "а" и "б" и т. 7 - 11 и документите по ал. 1, т. 1 - 7.

Раздел IX

Лицензия за работа с ИЙЛ с цел техническо обслужване, монтаж, демонтаж, измервания, строителни и ремонтни дейности и други услуги - за лица, които използват

или произвеждат ИЙЛ или части за тях

Чл. 96. (1) Към заявлението за издаване на лицензия за работа с ИЙЛ с цел техническо обслужване, монтаж, демонтаж, измервания, строителни и ремонтни дейности и други услуги за лица, които използват или произвеждат ИЙЛ или части за тях, се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, както и:

1. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

2. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

3. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

4. документи относно управленската и организационната структура на заявителя.

(2) Към заявлението за издаване на лицензия за работа с рентгенови уредби се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 5, т. 6, букви "а" и "б" и т. 7 - 11.

Раздел X

Лицензия за внос и износ на ИЙЛ или на части за тях

Чл. 97. Към заявлението за издаване на лицензия за внос и износ на ИЙЛ или на части за тях се прилагат документите по чл. 73, ал. 2, т. 1 - 5, както и:

1. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

2. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

3. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за радиационна защита;

4. документи относно управленската и организационната структура на заявителя.

Чл. 98. За всеки конкретен внос и износ на ИЙЛ или на части за тях се издава разрешение по реда на раздел VI.

Глава четвърта

ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕВОЗ НА ЯДРЕН МАТЕРИАЛ, РАО И ДРУГИ РАДИОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 99. (1) По реда на тази глава се издават лицензиите и разрешенията по чл. 15, ал. 3, т. 5 и ал. 4, т. 7, 12 и 16 ЗБИЯЕ.

(2) Лицензията по чл. 15, ал. 3, т. 5 ЗБИЯЕ и разрешенията по чл. 15, ал. 4, т. 12 и 16 ЗБИЯЕ се издават съответно и за превоз на РАО и други ИЙЛ, които съдържат радиоактивни вещества.

(3) Разпоредбите на тази глава не се прилагат за ядрен материал, РАО и/или други радиоактивни вещества, ако:

1. се превозват в границите на обекти, в които могат да бъдат извършвани дейности с тези материали въз основа на издадена лицензия и/или разрешение по реда на наредбата;
2. са неделима част от превозните средства;
3. са имплантирани или въведени в хора или животни за медицински или научни цели;
4. са вградени в потребителски стоки, утвърдени за продажба по съответния ред;
5. стойностите на специфичната им активност и общата активност на товара не превишават стойностите, определени в наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ;
6. са природни радиоактивни материали и руди, които не са предназначени за преработка и имат специфична активност, която не превишава десеткратния размер на стойностите, посочени в наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ.

Чл. 100. Заявлението за издаване на лицензия или разрешение по чл. 99, ал. 1 трябва да съдържа данните по чл. 4 и към него се прилагат:

1. съдебно решение за регистрация, ако заявителят е юридическо лице или едноличен търговец, и удостоверение за актуално състояние, издадено от съда по регистрацията на заявителя;
2. удостоверение от съответния съд, което доказва, че по отношение на заявителя - търговец, не е открито производство по несъстоятелност;
3. свидетелство за съдимост на заявителя - физическо лице или едноличен търговец, съответно на членовете на управителните и контролните органи на заявителя - юридическо лице;
4. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;
5. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и

правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

6. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

7. обосновка на продължителността на срока, за който се иска лицензията или разрешението;

8. други документи, които установяват съответствието с изискванията за извършване на съответната дейност.

Раздел II

Разрешение за превоз на ядрен материал

Чл. 101. (1) Към заявлението за издаване на разрешение за превоз на ядрен материал се прилагат документите по чл. 100, както и:

1. разрешения за превоз или съответстващите им административни актове, издадени от компетентните органи на държавата, приемаща товара, и на държавите, през които ще се извърши транзитен превоз - в случай на износ на ядрения материал;

2. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително обогатяване с дялящ се изотоп и радиоизотопен състав;

3. спецификация на транспортните опаковки: брой, тип, категория, транспортен индекс, индекс на безопасност по критичност;

4. документи, съдържащи информация за:

а) регистрационния номер на разрешението или лицензията, получени по реда на наредбата, при условията на които товарополучателят може да съхранява или използва ядрения материал - в случай на внос на ядрения материал или на превоз само на територията на страната;

б) предполагаемите начална и крайна дата на превоза;

в) отправната точка, маршрута на територията на страната, включително местата за транзитен престой, и крайния пункт за предаване на ядрения материал;

г) начина на превоз на територията на страната - шосеен, железопътен, речен, морски, въздушен, комбиниран, а при комбиниран - съответно междинните пунктове за заминаване и пристигане и данни за упълномощените за контакти лица на превозвачите;

5. документи, регламентиращи взаимоотношенията между товароизпращача и товарополучателя и между заявителя и подизпълнителите, свързани с превоза, извършван на територията на страната;

6. административни актове, издадени от съответните компетентни органи за утвърждаване на транспортните опаковки съгласно изискванията на наредбата по чл. 26, ал.

4 ЗБИЯЕ;

7. документи, удостоверяващи съответствието на превозните средства с изискванията и нормите за безопасен превоз и радиационна защита;

8. документи, удостоверяващи съответствието на товароподемните съоръжения с условията за безопасно извършване на товарно-разтоварните дейности;

9. акт на управителния орган на заявителя за определяне на:

а) отговорните лица за безопасността на превоза;

б) персонала, участващ в транспортните операции;

в) водачите на превозните средства, ако превозът е по шосе;

10. удостоверения за правоспособност, издадени по реда на чл. 65, ал. 3 ЗБИЯЕ на лицата, определени с акта по т. 9;

11. медицинско заключение за годността на всяко лице от персонала, което участва в транспортните операции;

12. документи, удостоверяващи съответствието на пътищата с условията за безопасен превоз;

13. документи, съдържащи информация за резултатите от радиометричните измервания, извършени съгласно изискванията на наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ;

14. програма за ядрена безопасност и радиационна защита;

15. аварийен план;

16. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на наредбата по чл. 113, ал. 4 ЗБИЯЕ;

17. инструкция за физическа защита;

18. програма за осигуряване на качеството;

19. документи, удостоверяващи, че ако превозът не може да се извърши или условията за превоз не могат да бъдат изпълнени, заявителят ще върне обратно товара в отправната точка, а товароизпращачът ще приеме товара.

(2) Към заявлението за издаване на разрешение за превоз на свежо (необлъчено) ядрено гориво не се прилага документ по ал. 1, т. 13.

(3) Към заявлението за издаване на разрешение за превоз на отработено (облъчено) ядрено гориво се прилагат документите по ал. 1, както и:

1. протоколи за готовността на транспортните опаковъчни комплекти за превоз на отработено ядрено гориво съгласно инструкциите за експлоатацията им;

2. протокол за проверка на херметичността на отработеното ядрено гориво;

3. таблица с параметрите на опаковъчните комплекти съгласно изискванията за ядрена безопасност при превоз на отработено ядрено гориво, определени в наредбата по чл. 26, ал. 4

ЗБИЯЕ;

4. картограми за зареждане на контейнерите с отработено ядрено гориво.

Раздел III

Лицензия за превоз на радиоактивни вещества

Чл. 102. Към заявлението за издаване на лицензия за превоз на радиоактивни вещества се прилагат документите по чл. 100, както и:

1. спецификация на радиоактивните вещества, които се планира да бъдат превозвани във всяка транспортна единица - вид, физико-химически характеристики, количество, активност, UN номерата съгласно единната класификация на ООН (UN №);

2. спецификация на транспортните опаковки - тип, категория, транспортен индекс;

3. документи, съдържащи информация за:

- а) максимално заявления или максимално допустимия сумарен транспортен индекс за всяко превозно средство;

- б) начина за извършване на превозите - шосеен, железопътен, речен, морски, въздушен, комбиниран, а при комбиниран превоз - и междинните пунктове за пристигане и заминаване, данни за превозвачите и данни за упълномощените за контакти лица на превозвачите;

4. документи, регламентиращи взаимоотношенията между заявителя и подизпълнителите, свързани с превоза;

5. документи, удостоверяващи съответствието на превозните средства с изискванията и нормите за безопасен превоз и радиационна защита;

6. акт на управителния орган на заявителя за определяне на:

- а) отговорните лица за безопасността на превоза;

- б) персонала, участващ в транспортните операции, включително дозиметристи;

- в) водачите на превозните средства - ако превозът е по шосе;

7. удостоверения за правоспособност, издадени по реда на чл. 65, ал. 3 ЗБИЯЕ на лицата, определени с акта по т. 6;

8. медицински заключения за годността на всички лица от персонала, които участват в транспортните операции;

9. програма за радиационна защита;

10. аварийен план;

11. програма за осигуряване на качеството;

12. документ, удостоверяващ, че ако отделен превоз не може да се извърши или условията за превоз не могат да бъдат изпълнени, заявителят ще върне обратно товара в отправната точка, а товароизпращачът ще го приеме.

Раздел IV

Разрешение за еднократен превоз на радиоактивни вещества

Чл. 103. (1) Към заявлението за издаване на разрешение за еднократен превоз на радиоактивни вещества се прилагат документите по чл. 102, както и:

1. документи, съдържащи информация за:

а) регистрационния номер на разрешението или лицензията, получени по реда на наредбата, при условията на които товарополучателят може да съхранява или използва радиоактивните вещества - в случай на внос на радиоактивни вещества или на превоз само на територията на страната;

б) предполагаемите начална и крайна дата на превоза;

в) отправната точка, маршрута на територията на страната, включително местата за транзитен престой, и крайния пункт за приемане на радиоактивните вещества;

2. документи, регламентиращи взаимоотношенията между товароизпращача и товарополучателя и между заявителя и подизпълнителите, свързани с превоза, извършван на територията на страната;

3. административни актове, издадени от съответните компетентни органи, за утвърждаване на транспортните опаковки или други конструкции съгласно изискванията на наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ;

4. документи, удостоверяващи съответствието на товароподемните съоръжения с условията за безопасно извършване на товарно-разтоварните дейности;

5. разрешения за превоз или съответстващите им административни актове, издадени от компетентните органи на държавата, приемаща товара, и на държавите, през които ще се извърши транзитен превоз - в случай на износ на радиоактивни вещества.

(2) В зависимост от вида и характеристиките на радиоактивните вещества председателят на АЯР може да изиска заявителят да представи:

1. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на наредбата по чл. 113, ал. 4 ЗБИЯЕ;

2. инструкция за физическата защита.

Раздел V

Разрешение за транзитен превоз на ядрен материал, РАО, отработено гориво или други радиоактивни вещества

Чл. 104. (1) Към заявлението за издаване на разрешение за транзитен превоз на РАО или други радиоактивни вещества се прилагат документите по чл. 102 и 103, както и:

1. документ, съдържащ информация за:

а) номера и датата на решението на Министерския съвет за транзитен превоз на ядрения материал, РАО и/или отработеното гориво през територията на страната;

б) държавата на произход на товара, приемащата държава и държавите, през които ще се извърши транзитен превоз;

в) граничните пунктове при влизане и излизане от страната и предполагаемите дати за преминаването им;

2. документ, удостоверяващ, че товароизпращачът има право да извършва дейности със стоки и технологии с възможна двойна употреба, издаден от съответния компетентен орган по Закона за контрол на външнотърговската дейност с оръжие и със стоки и технологии с възможна двойна употреба;

3. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита при превоза, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на наредбата по чл. 113, ал. 4 ЗБИЯЕ;

4. инструкция за физическа защита.

(2) За издаване на разрешение за транзитен превоз на ядрен материал или отработено гориво се прилагат документите по ал. 1, както и:

1. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително обогатяване с дялящ се изотоп и радиоизотопен състав;

2. спецификация на транспортните опаковки: брой, тип, категория, транспортен индекс, индекс на безопасност по критичност;

3. програма за ядрена безопасност и радиационна защита.

Глава пета

КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА УСЛОВИЯТА НА ИЗДАДЕНИТЕ ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ

Чл. 105. (1) Председателят на АЯР осъществява контрол по спазването на условията на издадените лицензии и разрешения и на изискванията и нормите за безопасно използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения, управлението на РАО и отработеното гориво съгласно разпоредбите на ЗБИЯЕ.

(2) Председателят на АЯР извършва превантивен, текущ и последващ контрол съгласно ЗБИЯЕ, Устройствения правилник на АЯР и наредбата.

(3) Контролът по ал. 1 и 2 се осъществява от инспектори, които са длъжностни лица от състава на АЯР и са определени със заповед на председателя на АЯР по реда на ЗБИЯЕ и Устройствения правилник на АЯР.

Чл. 106. Инспекторите на АЯР извършват проверки самостоятелно или съвместно с представители на други органи, на които законът възлага осъществяването на специализиран

контрол върху дейността на лицензиантите и титулярите на разрешения по наредбата.

Чл. 107. Председателят на АЯР ръководи контролната дейност на инспекторите на АЯР и в съответствие с нормативните актове одобрява правила за извършване на инспекционната дейност, с които се определят видовете проверки, периодичността и начините на провеждането им, редът за оформяне на резултатите от проверките, координацията, както и други конкретни мерки за обезпечаване на законосъобразното и пълноценното осъществяване на контролната дейност.

Чл. 108. Инспекторите на АЯР могат да извършват проверки на дейността на лица, които осъществяват услуги или доставки на лицензиант или титуляр на разрешение, за установяване на факти и обстоятелства, свързани с изпълнението на условията на лицензията или разрешението.

Чл. 109. (1) За резултатите от проверките инспекторите съставят констативен протокол, към който прилагат събраните при проверката доказателства, обяснения и резултатите от извършените наблюдения, измерване и/или изпитване.

(2) Протоколът се предоставя на проверяваното лице, което има право да даде обяснения и възражения в 7-дневен срок от връчването.

(3) Въз основа на резултатите от проверката инспекторите могат:

1. да дават задължителни предписания на проверяваните лица;
2. да съставят актове за административни нарушения;
3. да предлагат на председателя на АЯР налагането на принудителни административни мерки.

(4) Лицата, на които са дадени задължителни предписания, уведомяват в определения им срок инспекторите на АЯР за тяхното изпълнение.

(5) Инспекторите на АЯР упражняват последващ контрол по изпълнението на дадените предписания.

Чл. 110. (1) При аварийни и други извънредни ситуации, когато инспектор на АЯР установи на място необходимостта да бъдат предприети неотложни мерки за осигуряване на ядрената безопасност и/или радиационната защита, той съставя констативен протокол и дава задължителни предписания за ограничаване или предотвратяване на вредните последици.

(2) В случаите по ал. 1 констативният протокол и задължителните предписания се връчват на проверяваното лице едновременно, като инспекторът уведомява незабавно председателя на АЯР за извършените действия.

Глава шеста

РЕГИСТРИ

Чл. 111. (1) В АЯР се водят публични регистри на хартиен и електронен носител, в

които се вписват издадените от председателя на АЯР:

1. лицензии и разрешения, както и тяхното изменение, подновяване, прекратяване и отнемане;

2. удостоверения за правоспособност за работа в ядрени съоръжения и с ИЙЛ, както и тяхното отнемане.

(2) В регистрите по ал. 1 се вписват:

1. регистрационният номер на съответния административен акт;

2. датата на издаване на административния акт;

3. срокът на валидност на акта;

4. видът на издадения административен акт;

5. индивидуализиращите данни за заявителя;

6. ограничителни условия - в случаи на издаване на лицензия за отделни етапи от дейността, за част от обекта и в други случаи, свързани с обхвата на дейността;

7. данни относно последващите изменения на административния акт, както и данни относно неговото прекратяване, когато е извършено с изричен акт;

8. данни за съответния служител в АЯР, който е извършил вписването.

(3) В случаите, когато председателят на АЯР отказва да издаде лицензия, разрешение или удостоверение за правоспособност, в регистрите по ал. 1 се вписват и:

1. регистрационният номер и датата на заповедта на председателя на АЯР за отказ за издаване на лицензията или разрешението;

2. видът на искания административен акт;

3. индивидуализиращите данни за заявителя;

4. данни за съответния служител в АЯР, който е извършил вписването.

(4) Към всеки регистър по ал. 1 се поддържа архив, в който се съхраняват документите за всички издадени разрешения, лицензии или удостоверения за правоспособност.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Заявител" е лице, което е подало или от чието име е подадено заявление по реда на наредбата за издаване, изменение, подновяване или прекратяване на лицензия или разрешение по ЗБИЯЕ, както и:

а) страните по сделката при подадено заявление за издаване на разрешение за сделка с ядрено съоръжение;

б) лицензиантът на ядреното съоръжение при подадено заявление за внос или износ на ядрен материал по чл. 40, ал. 1 ЗБИЯЕ или едноличен търговец или юридическо лице, което иска да осъществи вноса или износа на основание чл. 40, ал. 2 ЗБИЯЕ.

2. "Инвеститор" е участник в процеса на строителството, определен като възложител съгласно Закона за устройство на територията.

3. "Идентификационни данни на заявителя" са собственото, бащиното и фамилното име, единният граждански номер, постоянният и настоящият адрес в Република България - за физическите лица, и пълното наименование, седалището и адресът на управление, номерът на съдебната регистрация, БУЛСТАТ и данъчният номер, както и собственото, бащиното и фамилното име на лицата, които имат представителна власт съгласно актуалната съдебна регистрация - за юридическите лица и за едноличните търговци.

4. "Лицензиант" е лице, на което по реда на ЗБИЯЕ и на наредбата е издадена лицензия, която е влязла в сила и не е прекратена.

5. "Титуляр на разрешение" е лице, на което по реда на ЗБИЯЕ и на наредбата е издадено разрешение, което е влязло в сила и не е прекратено.

6. "Окончателно прекратяване на експлоатацията на ядрено съоръжение" е заключителен етап от периода на експлоатация на ядреното съоръжение, през който ядреното съоръжение се привежда в състояние, характеризиращо се с липса на ядрено гориво на площадката на съоръжението или с разполагане на горивото в границите на площадката, но само в специални хранилища, предназначени за продължително безопасно съхраняване на ядреното гориво.

7. "Кондициониране на РАО" са дейности, в резултат на които се получава опаковка РАО, годна за манипулиране, превозване, съхраняване и/или погребване. Кондиционирането включва дейности, целящи получаване на РАО в твърда форма и пакетиране на РАО.

8. "Погребване на РАО" е разполагане на РАО в подходящо съоръжение без намерение за бъдещото му извличане.

9. "Опаковъчен комплект" е съвкупност от елементи, които са необходими за пълно изолиране на радиоактивното съдържание на комплекта от околната среда.

10. "Опаковка" е опаковъчен комплект с неговото радиоактивно съдържание.

11. "Превоз" е промяна на местонахождението, специфично преместване (транспортиране, придвижване) на даден товар, включващо, ако е наложителен, транзитен престой и временно складиране, от мястото на произход на товара до мястото на неговото предназначение.

12. "Превозвач" е всяко лице, което извършва превоз на радиоактивни материали чрез различни видове превозни средства.

13. "Превозно средство" е:

а) при превоз по шосе - товарен автомобил или седлови влекач с полуремарке;

б) при превоз по железопътна линия - железопътна платформа или железопътен вагон;

в) при превоз по воден път - всеки плавателен съд, трюм, отсек или обозначена част на

палубата на плавателния съд;

г) при превоз по въздуха - всеки летателен апарат (товарен или пътнически самолет).

14. "Товар" е опаковка или опаковки, пратка от радиоактивен материал, който е класифициран, опакован, маркиран, снабден с етикети и във всяко отношение е приведен в подходящото състояние за превоз съгласно нормативните изисквания.

15. "Товароизпращач" е всяко лице, което подготвя за превоз товара и съпътстващите го транспортни документи и ги представя за превоз по определено направление.

16. "Товарополучател" е всяко лице, което получава превозвания за него товар.

§ 2. (1) Лицата, които възнамеряват да подадат заявление за издаване на лицензия и/или разрешение по реда на наредбата, могат преди това да поискат председателят на АЯР да изрази мнение по определени въпроси от процедурен характер.

(2) Преди подаване на заявление за издаване на лицензия или разрешение за дейност с ИЙЛ лицата, които възнамеряват да осъществяват такава дейност, имат право да поискат от председателя на АЯР да извърши преценка дали са налице условията по чл. 56, ал. 2 или 3 ЗБИЯЕ. Преценката се извършва въз основа на представени документи, съдържащи радиационните характеристики на източника.

§ 3. В случаите по чл. 17 и 18 на лицензианта или на титуляря на разрешение може да се връчи екземпляр от лицензията или разрешението с отразените изменения при запазване срока на действие на първоначалната лицензия или разрешение.

§ 4. Редът за пускане на енергиен блок на ядрена централа след презареждане на ядреното гориво се определя с условията на издадената лицензия за експлоатация на ядреното съоръжение.

§ 5. В случаите по чл. 47, ал. 1 ЗБИЯЕ Държавната комисия за енергийно регулиране изпраща служебно на председателя на АЯР акта, с който е прекратена лицензията, и го уведомява служебно за влизането в сила на този акт.

§ 6. Председателят на АЯР одобрява със заповед образци на заявления, които се обявяват на официалната страница на АЯР в интернет.

§ 7. Председателят на АЯР дава указания за прилагането на наредбата и издава ръководства, методики и други документи за нейното прилагане.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 8. Когато наредбата предвижда да се прилагат подзаконови актове по прилагането на ЗБИЯЕ, които към момента на влизането ѝ в сила все още не са приети и влезли в сила, се прилагат съответно подзаконовите нормативни актове, издадени на основание на Закона за използване на атомната енергия за мирни цели, доколкото не противоречат на ЗБИЯЕ.

§ 9. Ако в зависимост от естеството на дейностите ЗБИЯЕ и наредбата изискват

последователното издаване на повече от едно разрешение и някои от тях са издадени по реда на Наредба № 5 от 1988 г. за издаване на разрешения за използване на атомна енергия (обн., ДВ, бр. 13 от 1989 г.; изм. и доп., бр. 37 от 1993 г. и бр. 12 от 2001 г.), повторното издаване по реда на наредбата на съответстващите им по ЗБИЯЕ разрешения не е необходимо.

§ 10. (1) Процедурата по предоставяне на държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци" на имуществото на заварените към дата на влизане в сила на наредбата съоръжения за управление на РАО - държавна собственост, започва в сроковете, предвидени в ЗБИЯЕ.

(2) До датата на издаване на лицензия или разрешение на държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци" за извършване на дейност със съоръженията по ал. 1 тези съоръжения се експлоатират от заварените титуляри на разрешения при условията на разрешенията, които са им издадени.

§ 11. (1) Лицата, които към датата на влизане в сила на наредбата не притежават разрешение по реда на Наредба № 5 от 1988 г. за издаване на разрешения за използване на атомна енергия, но в чиято фактическа власт се намират ИЙЛ, са длъжни в 3-месечен срок от влизането в сила на наредбата да поискат разрешение за временното им съхраняване до предаването им като РАО. За неизпълнение на това задължение лицата носят отговорност по чл. 138, ал. 2 и 3 ЗБИЯЕ.

(2) Лицата по ал. 1, за които е открито производство по несъстоятелност или ликвидация, са длъжни да съхраняват безопасно ИЙЛ до предаването им като РАО.

§ 12. Ако към датата на влизане в сила на наредбата определените в чл. 24, ал. 1 и 2 срокове за подаване на заявление за подновяване на действащи лицензии и разрешения са изтекли, лицензиантът или титулярят на разрешението може да подаде заявление за подновяване най-късно до изтичането на срока на лицензията или разрешението.

§ 13. Наредбата се приема на основание чл. 26, ал. 1 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия.

**Приложение
към чл. 40, ал. 1,
т. 1, буква "а"**

Структура на отчет за анализ на безопасността на ядрено съоръжение (ОАБ)

1. Раздел I. Въведение

1.1. Предназначение на ядреното съоръжение;

1.2. Обща характеристика на ядреното съоръжение;

1.3. Цели и критерии по безопасност;

- 1.4. Структура на ОАБ, цели и обхват на всеки раздел;
- 1.5. Списък на нормативните документи и приложимите стандарти.
2. Раздел II. Общи характеристики на ядреното съоръжение
  - 2.1. Генерален план на ядреното съоръжение;
  - 2.2. Описание на принципната схема на ядреното съоръжение;
  - 2.3. Общи и специфични проектни критерии;
  - 2.4. Основни технически характеристики;
  - 2.5. Режимы на експлоатация;
  - 2.6. Концепция за осигуряване на безопасността;
  - 2.7. Основни технически решения на технологичните системи и оборудване;
  - 2.8. Основни принципи за организация на експлоатацията;
  - 2.9. Осигуряване на качеството.
3. Раздел III. Оценка на площадката на ядреното съоръжение
  - 3.1. Географски, топографски и демографски условия на местоположението на площадката;
  - 3.2. Техногенни фактори, характерни за площадката;
  - 3.3. Хидро-метеорологични условия;
  - 3.4. Геоложки, хидрогеоложки, сеизмични и инженерно-геоложки условия;
  - 3.5. Въздействие на ядреното съоръжение върху околната среда и населението;
  - 3.6. Програми за наблюдение и контрол на параметрите на площадката;
  - 3.7. Специфични характеристики на площадката за целите на аварийното планиране и управлението на аварията;
  - 3.8. Списък на външните въздействия на площадката.
4. Раздел IV. Основни критерии и подходи при проектиране на сградите, системите и елементите на ядреното съоръжение
  - 4.1. Основни нормативни критерии и изисквания при проектиране на сградите, системите и елементите;
  - 4.2. Класификация на системите и елементите по влиянието им на безопасността, по клас на качество и по сеизмична устойчивост;
  - 4.3. Описание и обосноваване на компоновката на ядреното съоръжение;
  - 4.4. Въздействия, възникващи при нормална експлоатация и при преходни режими. Характеристики на въздействията;
  - 4.5. Проектни съчетания на натоварване на съоръженията и сградите на ядреното съоръжение;
  - 4.6. Защита на площадката от опасни геоложки процеси и наводнения;
  - 4.7. Методи за обосноваване и критерии за осигуряване устойчивостта на сградите и

съоръженията на ядреното съоръжение;

4.8. Определяне на натоварванията, произтичащи от външни и вътрешни динамични въздействия;

4.9. Страни, съоръжения, строителни конструкции, основи и фундаменти;

4.10. Обосновка на якостта и работоспособността на системите и елементите на ядреното съоръжение;

4.11. Ергономични и други изисквания, свързани с човешкия фактор и взаимодействието човек - машина;

4.12. Основни критерии при изграждане на системите за физическа защита и за пожарна и аварийна безопасност.

5. Раздел V. Описание на системите и елементите на ядреното съоръжение и съответствието им с проектните изисквания

5.1. Основни технологични системи и елементи, които осигуряват нормалната експлоатация на ядреното съоръжение (подробно описание на всяка отделна система с нейните елементи);

5.2. Системи за безопасност: защитни, локализиращи, управляващи и обезпечавачи;

5.3. Системи и средства за контрол и управление;

5.4. Системи за електрозахранване;

5.5. Спомагателни системи;

5.6. Системи за физическа защита и пожарна и аварийна безопасност.

6. Раздел VI. Управление на РАО - за ядрените съоръжения, в които се получават РАО или които са предназначени за управление на РАО

6.1. Източници и характеристики на РАО;

6.2. Критерии за приемане на РАО в съоръжението и изисквания към опаковките;

6.3. Система за управление на газообразни РАО;

6.4. Система за управление на течни РАО;

6.5. Система за управление на твърди РАО;

6.6. Радиационен контрол и система за вземане на проби.

7. Раздел VII. Управление на ядреното гориво - за ядрените съоръжения, в които се използва и/или съхранява ядрено гориво

7.1. Система за контрол и отчет на ядрения материал;

7.2. Входящ контрол на горивото;

7.3. Критерии за определяне на дефектно гориво;

7.4. Манипулации с горивото: оборудване, елементи, процедури;

7.5. Третиране на горивото в случай на повреди или откази;

7.6. Радиационни полета, контрол на замърсяването с радиоактивни вещества и

очаквани изхвърляния на радионуклиди в околната среда при нормална експлоатация.

8. Раздел VIII. Радиационна защита

8.1. Цели и критерии по радиационна защита и стратегия за тяхното достигане и изпълнение;

8.2. Оптимизиране на радиационната защита;

8.3. Източници на йонизиращи лъчения;

8.4. Отчитане на компановката на сградите, съоръженията и оборудването и на конструктивните особености при проектиране на радиационната защита;

8.5. Оценка на облъчването с йонизиращи лъчения на персонала при нормална експлоатация и при аварии;

8.6. Програма за радиационен мониторинг.

9. Раздел IX. Експлоатация

9.1. Организационна структура на експлоатация;

9.2. Подготовка и квалификация на персонала;

9.3. Инструкции и процедури;

9.4. Техническо обслужване и ремонт;

9.5. Мерки за осигуряване и поддържане на културата по безопасност;

9.6. Система за обратна връзка от експлоатационния опит;

9.7. Управление на стареенето на оборудването;

9.8. Осигуряване на физическа защита;

9.9. Аварийно планиране и готовност за действия при аварии.

10. Раздел X. Анализ на безопасността на съоръжението, включително анализ на аварията

10.1. Методи за анализ на безопасността на съоръжението;

10.2. Списък и класификация на изходните събития и на проектните аварии;

10.3. Начални условия; изходни данни за изчисленията; описание и обосновка на използваните модели; критерии за приемливост;

10.4. Анализ на проектните аварии;

10.5. Анализ на надпроектните аварии и мерки за управлението им;

10.6. Обосновка на приемливостта на нивото на безопасност на ядреното съоръжение и/или на необходимостта от планиране на мерки за повишаване на безопасността.

11. Раздел XI. Пределни условия за експлоатация

11.1. Пределни условия за безопасност;

11.2. Стойности на параметрите за задействане на системите за безопасност;

11.3. Експлоатационни пределни условия;

11.4. Изпитвания, проверки, надзор и оперативен контрол на системите, важни за безопасността;

11.5. Минимален брой на оперативния персонал при различни експлоатационни състояния, включително на правоспособния и квалифицирания персонал на блоковия пулт за управление;

11.6. Действия на персонала при отклонения.

12. Раздел XII. Управление на качеството

12.1. Проектиране и анализи;

12.2. Изграждане на съоръжението;

12.3. Експлоатация;

12.4. Извеждане от експлоатация.

13. Раздел XIII. Извеждане от експлоатация - за ядрени съоръжения, които се извеждат от експлоатация

13.1. Концепция за извеждане от експлоатация;

13.2. Характеристики на съоръжението с оглед на дезактивационните и демонтажните работи;

13.3. Прогнозен инвентарен списък на радиоактивните и други опасни материали в съоръжението;

13.4. Управление на РАО при извеждане от експлоатация;

13.5. Освобождаване от контрол на материали за повторно използване - критерии, прогнозни количества, варианти за повторно използване, рециклиране и/или управление като конвенционални отпадъци;

13.6. Мероприятия, системи и оборудване за дезактивация и демонтаж на съоръженията.

14. Раздел XIV. Анализ на безопасността след затваряне - за ядрени съоръжения за погребване на РАО

14.1. Характеристики на РАО;

14.2. Защитни инженерни и естествени бариери;

14.3. Освобождаване на радионуклиди от съоръжението при нормални условия;

14.4. Освобождаване на радионуклиди от съоръжението при нарушаване на защитните бариери, включително човешка дейност на площадката;

14.5. Трансфер на радионуклиди до населението и оценка на облъчването с йонизиращи лъчения;

14.6. Дълговременна стабилност на съоръжението;

14.7. Анализ на резултатите, изводи и заключения.